500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2176.

PERŞEMBE 28 HAZİRAN 1979

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

bir ekmek bir Politika

İstanbul Sıkıyönetim Savcısı 141. maddenin iptalini istedi

● İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi Savcısı "Marksist - Leninist veya Sosyalist olmamamıza rağmen 141/1 - 5 madde ve fıkralarının Anayasaya aykırı bulunduğu savına katılmaktayız" dedi

İstanbul (AA) — İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde dün bakılan bir davada askeri savcı Türk Ceza Yasasının 141/1-5 maddesinin Anayasaya aykırı olduğu görüşlerine katıldığını, bu nedenle ilgili maddenin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasını istedi.

28 Mart 1979 günü Kocasinan Devrimci Gençlik Derneği'nde yapılan aramada derneğin kurucularından Yılmaz Yıldırım'ın üzerinde bir tabanca ele geçiril-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Boztepe kararını Kasım'da verecek

● Sakarya bağımsız milletvekili Turgut Boztepe CHP'den istifa nedenini ve ne yapacağını gazetemize açıkladı

Ankara, (Politika) — Sakarya Bağımsız Milletvekili Barbaros Turgut Boztepe bir daha CHP'ye dönmeyi düşünmediğini, Kasım ayında parlamentonun yeniden çalışmaya başlamasından sonra bir partiye girip girmeyeceğine karar vereceğini bildirdi.

Ecevit'in büyük bir umut olarak başbakan olduğunu, ancak başbakanlığı döneminde ezilen sınıfların daha da fakirleşmesinden öte bir çalışma göstermediğini, fakirleri 5 kat daha fakirleştirdiğini öne süren Boztepe, Politika gazetesinin sorusu üzerine CHP'den ayrılış nedenlerini ve hükümetin politikasına yönelttiği eleştirileri şöyle açıkladı:

«— CHP kitlelerin umudu olarak iki seçim arka arkaya büyük oylar aldı. Alınan bu oylar hükümet kurmaya yetişmediği için 11 bağımsızın da desteği ile hükümet olundu. Ülkenin yıllardır

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Bugünden sonra Meclis resmen tatilde...

● Dün yapılan iki birleşimde muhalefet partileri en çok 219 milletvekili getirebildiler

● Dünkü Millet Meclisi oturumunda da çoğunluk sağlayamayan muhalefet partileri bugünkü oturumda son şanslarını deneyecekler

● Önceki güne kadar yapılan oturumlara katılan Bağımsız Bakan Ahmet Karaaslan da İstanbul'a geldi ve dünkü oturuma katılmadı

Muhalefetin bir günü kaldı

Ankara (Politika) — Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı hakkında AP'lilerce verilen gensorunun gündeme alınıp alınmaması konusunda dün de yapılan oturumda çoğunluk sağlanamadı.

Muhalefet partileri'nin iki haftadır çoğunluk sağlanması için gösterdikleri çaba dün de sonuç vermeyince, 3 Temmuz'da resmi tatile girecek olan Millet Meclisi'nin bugün yapılacak son oturumda son şanslarını kullanacaklar.

Karakaş'ın başkanlığında açılan birleşimde ilk yoklamada 217, ikinci yoklamada da 220 milletvekilinin hazır bulunduğu görüldü. Ancak Millet Meclisini Cahit Karakaş yönettiğinden otomatikman yoklamalarda varsayıldı. Bu yüzden de muhalefet ilk yoklamaya 216, ikinci yoklamaya ise 219 milletvekili getirebildi. Dünkü her iki yoklamada da önceki gün İstanbul'a gideceğini açıklayan İmar ve İskan Bakanı Ahmet Karaaslan bulunmadı. Buna karşılık bağımsız

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Manisa'da komando terörü sürüyor; bir IKD üyesi öldürüldü

● ECZANESİ İÇİNDE YAYLIM ATEŞİNE TUTULARAK ÖLDÜRÜLEN ECZACI NEŞE GÜLERSOY, CHP ESKİ BELEDİYE BAŞKANI ADAYLARINDANDI...
● MANİSA'YA BAŞKA İLLERDEN ÇOK SAYIDA SİLAHLI KOMANDONUN GETİRİLDİĞİ BİLDİRİLİYOR.

Haber Merkezi — Faşist komandolar Manisa'da işledikleri cinayetlere dün de bir yenisini daha eklediler. Komandolar dün saat 15.50 sıralarında İlerici Kadınlar Derneği üyesi ve CHP eski belediye başkan adaylarından Neşe Gülersoy'u eczanesinin içinde yaylım ateşine tutarak öldürdüler. Gülersoy'un yanında bulunan işçi Mete Erdem'i de ağır yaraladılar. Ağır yaralanan işçinin Ege Üniversitesi Hastanesine kaldırıldığı bildirildi.

MHP Manisa İl Başkanlığından istifa eden ve MHP Kurultayına gitmediği bildirilen Cemil Çöllü'nün öldürülmesinden sonra MHP taraftarlarının silahlı terör ve saldırıları genişleyerek yeni boyutlar kazandı. Önceki gün peşpeşe biri İGD üyesi iki ilericiyi öldüren faşist komandolar dün de akşam saatlerinde İlerici Kadınlar Derneği üyesi ve CHP eski belediye başkan adaylarından eczacı Neşe Gülersoy'u eczanesinin içinde kurşunlayarak öldürdüler, eczanede bulunan işçi Mete Erdem'i

(Devamı S. 7 Sü 6'da)

Yazıişleri Müdürümüz Şenesen hakkındaki bir dava Sıkıyönetime gönderildi

İstanbul (Politika) — Gazetemizin yazıişleri müdürlerinden Aydın Şenesen hakkında «neşir yolu ile komünizm propogandası» yapmak iddiası ile açılan dava, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesine gönderildi.

16 Mart 1979 tarihli Politika gazetesinde yeralan «Günümüzde Kadınların Durumu - Sosyalist Toplumda Kadın» başlıklı yazı için İstanbul Basın Savcılığınca dava açılmıştı. Sözkonusu yazı, daha önce hakkında toplatılma kararı bulunmayan Konuk Yayınları'nın bir kitabından alınmıştı.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, verdiği kararın metninde şöyle denildi:

«Davaya konu edilen eylem (TCK'nın 142. maddesine aykırılık) hakkında yargılama yapma yetkisi görevimiz dışında kaldığı belir-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

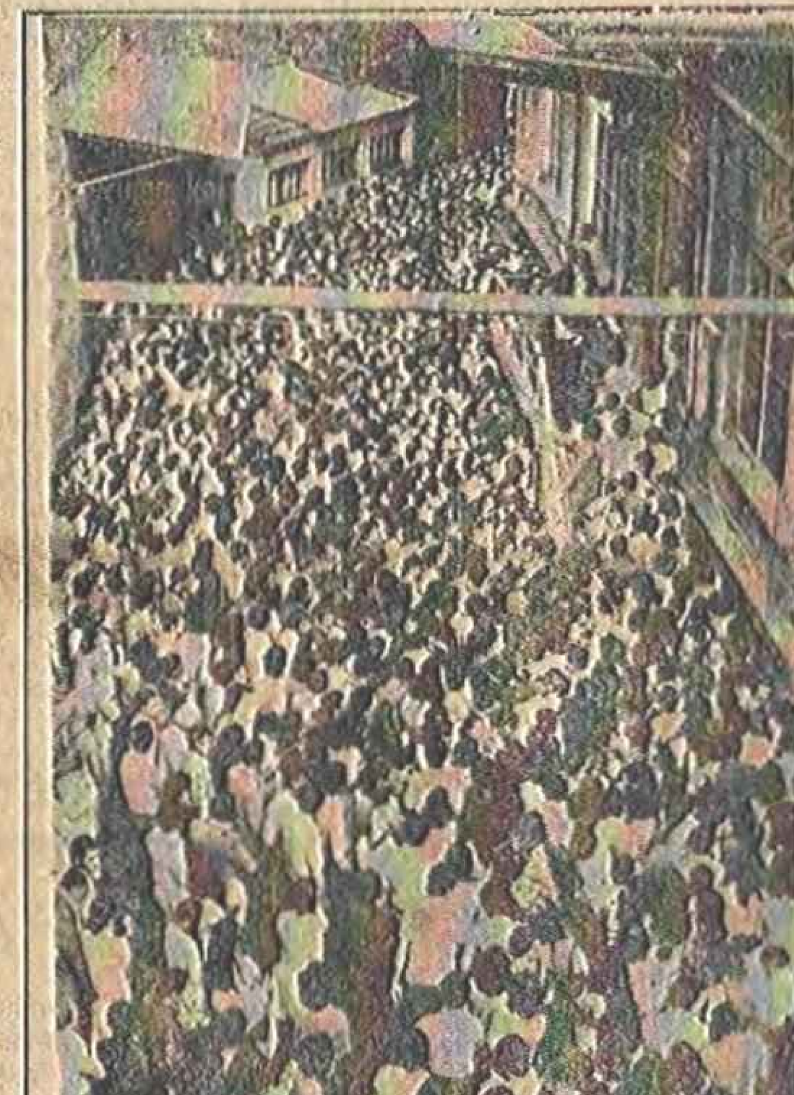
Ecevit İstanbul'da yaptığı basın toplantısında Vali Orhan Erbuğ ile birlikte.

Ecevit: «Bu hükümetin alternatifi yoktur» dedi

İstanbul (Politika) — Başbakan Bülent Ecevit «Bu hükümetin alternatifi olmadığı geçen hafta içinde yapılan zorlamalarla da ortaya çıkmıştır» dedi. Yeni yerleşim projeleriyle ilgili görüşmelerde bulunmak üzere İstanbul'a gelen Ecevit, dün Vilayet'te yaptığı basın toplantısında muhalefeti yapay bir hükümet sorunu yaratmakla suçlayarak konuşmasını şöyle sürdürdü:

«Aylarca meclisi çalıştırmayan, kendileri ve yakınla-

(Devamı Sa. 7. Sü 3'de)

● Binlerce kişi sabahın erken saatlerinde, PTT'de memur olabilmek için sınava girmeyi bekledi. (Fotoğraf: Nurettin Soydan)

150 KİŞİNİN ALINACAĞI PTT'YE 4 BİN KİŞİ BAŞVURDU

İstanbul (Politika) — İstanbul'un değişik PTT şubelerine alınacak memur kadrosu sınavı dün yapıldı. Sirkeci Merkez PTT'si yemek salonunda yapılan sınava binlerce kişi başvurdu. Yaklaşık 150 kişinin alınacağı sınava bini aşkın aday katıldı. Sabahın erken saatlerinde Merkez PTT'si önünde büyük bir kalabalık oluştu. Sınava katılanlar arasında üniversite ve özellikle lise mezunları çoğunluktaydı. Sirkeci PTT

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Grevci soda işçileriyle bir bakan Gölbaşı'nda görüşecek

● Ankara'ya hâlâ sokulmak istenmeyen Soda işçileriyle bizzat Ecevit ilgileniyor

● CHP'li parlamenterler ve demokratik örgüt temsilcilerinden oluşan bir heyet Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Hikmet Çetinle görüştü

Ankara, (Politika) — Hükümetin soda işçilerinin sorunlarını özünden çözmek üzere girişimlerde bulunduğu, bu konuda Başbakan Bülent Ecevit'in ilgili bakanlıklara talimat verdiği ve bir bakanın soda işçileriyle görüşerek alınacak önlemleri açıklayacağı bildirildi.

Önceki gün, Mersin'den Ankara'ya yürüyen ve sıkıyönetim görevlileri tarafından Ankara'ya girmeleri yasaklanarak Gölbaşında bekletilen Mersin Soda Sanayii işçilerine yaptıkları ziyaretten sonra bir grup parlamenter Başbakan Bülent Ecevit'le görüştü. Kemal Anadol, Ertuğrul Günay, Süleyman Genç, Ferhat Aslantaş, Ali Nejat Ölçen, Veli Yıldız, Ali Haydar Eyüboğlu, Öner Miski'den oluşan parlamenterlerle yaptığı görüşmede Ecevit'in soda grevinin kesin olarak çözümlenmesi için İş-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Türkiye ve Bulgaristan'ın SALT-2'yi memnunlukla karşıladıkları açıklandı

Ankara (ANKA) — Bulgaristan Dışişleri Bakanı Peter Mladenov'un dün sona eren üç günlük resmi ziyareti sonunda yayınlanan basın bildirisinde, Türkiye ve Bulgaristan arasındaki ilişkilerin sürekli olarak geliştiği belirtildi ve bu ilişkilerin daha da geliştirilmesi gereği vurgulandı.

Yayınlanan basın bildirisinde, ABD ve Sovyetler Birliği arasında imzalanan «SALT - 2 Anlaşması»nın da yapılan «Stratejik Silahların Sınırlandırılmasının» Türkiye ve Bulgaristan tarafından memnunlukla karşılandığı belirtildi. Bu anlaşmanın diğer silahsızlanma konusundaki diğer görüş

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

Maden-İş Ereğli Demir Çelik'te referandum istedi

Ereğli Demir Çelik Fabrikaları'nda DİSK'e bağlı Maden - İş Sendikası'nın isteği üzerine referandum yapılmasıyla ilgili olarak Karadeniz Ereğlisi'nde bir toplantı yapıldı. DİSK'e bağlı Maden - İş yöneticileri ile Devrimci Maden - İş Sendikası yöneticileri Kaymakam Kemal Eren'in öncülüğünde bir araya gelerek, referandum isteğini görüştüler. İşçilerin de dinleyici olarak katıldığı toplantıda, bağımsız Devrimci Maden - İş Sendikası, DİSK'e bağlı Maden - İş Sendikası'ndan gelen referandum isteği konusunda yarın yapılacak olan ikinci

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

International Herald Tribune: «Ecevit ve ABD aleyhtarı gruplar, tehlikeli oyun oynuyorlar»

Ankara, (ANKA) — Washington Post ve New York Times gazetelerinin Avrupa'da yayınladıkları International Herald Tribune gazetesinde, yayınlanan, Türkiye'nin U-2'ler konusundaki tutumuna ilişkin yorumda, «Ecevit ve Anti-Amerikan gurupların, Türkiye'de çok tehlikeli bir oyun oynadıkları» öne sürüldü. Yazıda Türkiye'nin Sovyet füzelerinin denetlenmesinde «sorumluluk» üslenmesi buna karşı ABD'nin de Türkiye'ye mali yardım yapması gerektiği savunulmuştur.

International Herald Tribune gazetesinin «Türkiye ve U-2'ler» başlığını taşıyan yorumunda, U-2'ler konusunda Türk Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'in yaptığı açıklamanın, ABD Temsilciler Meclisinin Türkiye'ye yapılacak bağışı «krediye» çevirmesinin bir sonucu olarak varsayılmasının doğru olmayacağı kaydedildi ve «aynı şekilde, Temsilciler Meclisindeki oylamadan Yunan asıllı Amerikalıların sorumlu tutulması da doğru olmaz» denildi.

Türkiye'nin, Kıbrıs'ın büyük bir kesimini «işgal altında tutmasının», Temsilciler Meclisindeki oylamada Yunanlı Amerikalıların çabalarından çok

Devamı Sa. 7. Sü 3'de

Soda Fabrikası'nda saklanan bir cinayet sanığı Ankara'da yakalandı

Ankara (Politika) — Yusuf Aladı adlı ilericiyi öldürmek suçundan aranan MHP yanlısı Plastik - İş Sendikası Başkanı Mahmut Sakar, Sıkıyönetim görevlileri tarafından yakalandı. Sakar'ın 870 işçinin işine son verilmesinden sonra Soda Fabrikasına yerleştirilen komandoların arasında olduğu bildirildi.

Bilindiği gibi Soda Sana-

(Devamı Sa. 7, Sü, 1'de)

Dış politikada tutarlılık

Mahmut DİKERDEM

Bir hükümetin dış politikası seçtiği hedeflerle uygulama arasında uyum sağlamışsa, o hükümetin dış politikası tutarlıdır denilir. Devletlerin dış politika hedefleri değişikliğe uğrayabilir. Dünya konjonktüründe ya da toplumun iç dinamiğinde meydana gelen gelişmeler nedeniyle devletin dış politika hedeflerinin değişikliğe uğraması doğaldır. İki örnek verelim: 1930'larda Nazi partisinin iktidara gelmesiyle Alman devletinin dış politikası temelden değişmiş, «yaşam alanı» (Lebensraum) felsefesine dayanan yayılma politikası Almanya'nın dış politika hedeflerini barışçıl yoldan savaşçıl amaçlara yöneltmiştir. Yine örneğin, Türkiye'nin ulusal davası niteliğine bürünen Kıbrıs politikası, dünyada ve Kıbrıs'taki koşulların değişmesi sonucunda hedef değiştirmiş, önceleri Ada'nın Yunanistan'la bölüşülmesine yönelik iken sonraları bağımsız, Federal bir Kıbrıs Devleti kurulmasını amaçlamıştır.

Ancak, dış politikada hedeflerin değişmesi başka, hedefle uygulama arasında uyum sağlanması başkadır. Hangi hedefe yönelirse yönelsin, bir devletin dış politikası mutlaka o hedefe varmak için gerekli

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

U-2'lere izin verilirse Arap ülkeleri "ekonomik ambargo" uygulayacak

● Arap ülkelerinin Filistin sorununda da Türkiye Dışişlerini "zik zak politikası" uygulamakla suçladı

Ankara (Politika) — Türkiye'nin U-2 uçaklarının uçuşuna izin vermesi halinde Arap ülkelerinin ekonomik önlemler alacağı bildiriliyor. Türkiye'nin baştan beri uyguladığı dış politikadan da hoşnut olmadıkları, bilhassa uzun süreden beri Filistin'in Türkiye'de temsilcilik açamamasından üzüntü duyan Arap ülkeleri yetkililerinin Dışişlerinin uyguladığı «zikzak» politikasından da şikâyetçi oldukları belirtiliyor.

Diplomatik çevrelerden edinilen bilgiye göre, gerek Kıbrıs politikasında ve gerekse petrol sorununda Arap ülkelerinden destek arayan Türkiye'ye Arap ülkeleri bu konularda yardımcı olabile-

(Devamı Sa, 7, Sü, 1'de)

SSK Genel Kurulunda "S" harfi tartışma konusu oldu

Ankara (A.A.) — SSK'nın 34. Genel Kurulu dün de sürdü. Genel Kurula katılacakların yerleşme şemasındaki SSK yazısında «S» harfinin orağa benzediği yolundaki MHP'lilerin iddiası uzun süre tartışmalara neden oldu.

Genel Kurul'da bir konuşma yapan ve MHP'nin Genel İdare Kurulu üyesi Türk Metal Sendikası Genel

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

yazdıkça
ADİL ÖZKOL

Anayasa ve 141, 142

Politika okuyucuları, 141 ve 142. maddelerin serencamını iki arkadaşımızın hazırladığı yazı dizisinde izliyorlar. Maddelerin Mussolini faşizmini korumaya yönelik kaynakları, ceza yasamıza alınış ve zaman içinde değiştiriliş biçimleri, baskıcı ve antidemokratik niteliklerini ortaya koyuyor.

141. ve 142. maddeler, uygulamada «Stalin öldü» başlıklı gazeteyi bağırarak satan gazete dağıtıcısı çocuğun «Stalin öldü değil, geberdi diyeceksin» uyarısını, «Ne yapayım başlıkta öldü yazıyor» diye kabullenmeyişini yargılamaya, kırmızı fener altında gitar çalan çocukları gözaltına almaya kadar gitmiş, fakültelerde okutulan ders kitaplarını kelepçelemeye kadar varmıştır.

Gün geldi, on yıllık bir siyasi partinin yasa dışılığı, Anayasa Mahkemesi'nin saptadığı kapatma gerekçesinin tamamen dışına çıkılarak 141. maddeye göre saptandı. Gün oldu, demokratik ülkede serbestçe yazılıp okunan kitapları çevirenler yüzyılı bulan cezalara çarpıldılar.

Baskı çevreleri, yer yer gülmeceleşen bu çağdışılığa, kendilerince çok önemli bir nedenle sahip çıktılar:

İşçi sınıfının siyasal örgütlenmesini yasallaştırmamak... Zamanın akışı, 141-142'nin kalkmasını büyük kitlelerin istemi haline getirdi. Ülkenin en büyük partisi, demokratik bir yüklenim olarak bunu seçim programına koydu.

Tek başına iktidara gelemeyişi, CHP'nin bu konuda girişim yapmasını peşinen engelledi. Ancak bu kez de, askeri ve sivil mahkemeler maddelerin Anayasaya aykırılığı konusunu Anayasa Mahkemesi önüne getirdi.

141, 142 sadece solcuların konusu değildir. 141, 142'nin kaldırılmasını istemek solculuk değildir. Anayasanın demokratik özünü benimsemektir. Demokrasiye saygılı olup olmama sorunudur. Siyasal ve düşünsel yaşamın işimize gelen veya gelmeyen tüm bölgelerden arınmasıdır. Bütün görüşlerin özgürce demokratik iktidar mücadelesi yapmasına taraftar olma sorunudur. Aynen 163. maddenin sık rastlanan antidemokratik uygulamasına karşı çıkarak, bu maddenin de kaldırılmasını istemek gibi...

İşçi sınıfının örgütlenerek iktidar mücadelesi yapmasını, diğer emekçi sınıf ve tabakalarla birlikte demokratik yoldan iktidara gelmesini engelleyen bir hukuksal çerçeve, dünyanın hiçbir yerinde demokrasi adı taşımaz. Çağın gerçekleri karşısında buna doğrudan birşey diyemeyen baskı çevreleri, «141, 142 kalkarsa zora başvurmak serbest olur» savını ileri sürmeye çalışıyorlar. Zora başvurmayı yasaklayan başka bir sürü ceza yasası maddesi bulunduğuna göre, bu sav tümden geçersizdir. Her ülkede olduğu gibi, bizim sistemimiz de zor kullanmaya ceza biçmiştir. Zora başvurma, Anayasamızda da yer aldığı gibi, ancak bir direnme hakkı şeklinde ve iktidarda olan sınıf, zümre ve tabakalar tüm demokratik olanakları ortadan kaldırdıkları, Anayasa dışına çıktıkları anda sözkonusu olur.

Bir de «141, 142'yi kaldırmak Anayasaya aykırı düşer» sözü var. Kurucu Meclis görüşmelerinden alıntılar yapılarak kanıtlanmaya çalışılıyor. Uğur Mumcu, televizyondaki açıkoturumda bu çabanın geçersizliğini çok yerinde bir soruyla ortaya koydu:

Aslında Demirel'in, iktidarı kendi istek ve çabalarıyla parlamentoya devretmenin onurunu taşıyan tabii senatörlere yaptığı hücumların geçersizliği bir yana, Anayasanın 27 Mayıs'la ilgili olarak siyasal partilere yasak getirdiğini ileri sürmek, demokratik bir tutum olmaz. Ama, baskıcı sağın bu konuda «Demokrasi» deyip, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi konusunda yasakçı yorum getirmesi de demokrasiyle bağdaşmaz.

Anayasalar, toplumun siyasal yaşamının temel hukuksal düzenlemesini yaparlar. İktidar mücadelesi, siyasal yaşamın başlıca öğesidir. Demokratik anayasalar, iktidar mücadelesine özgürlükçü açıdan yaklaşırlar. Siyasal örgütlenmeye ve mücadeleye kısıtlama değil, güvence getirmeyi esas alırlar. Siyasal örgütlenmeyi, hele özellikle toplumun temel sınıflarının siyasal örgütlenmesini yasaklamak bir yana, bunların yasaklanmasını yasaklarlar.

Anayasamızı yasakçı bir görünüşle ele almak, sadece işçi sınıfının siyasal örgütlenmesinin yasallaşmasını veya sadece 27 Mayıs'a karşı çıkan AP'yi değil, demokrasiyi bir kenara itmek olur.

FORUM

Tam süre çalışma; halk sağlığını düzeltecek, Türkiye sağlık hizmetlerine büyük katkılarda bulunacak bir düzenleme değildir, olamaz da. Bu sorunları çözümlemek başka bir sistemin işlevidir. Ancak tam süre çalışma, sağlık hizmetlerinde bir aşamadır. Sağlık hizmetlerinde doğru bir hizmet biçimi gündeme gelmektedir. Bu yasa ayrıca Türkiye sağlık emekçilerinin de yararına bir yasadır.

Tüm çalışanların, içinde bulunduğumuz koşullarda tek ve gerçek güvencesi sendikalaşmadır. Çalışanlarla birlikte sağlık emekçilerinin de gündemine artık sendikalaşma girmiştir. Tam süre çalışmanın başlamasından sonra da bu gereksinim giderek artmış ve artacaktır da. Önümüzdeki çalışma dönemi, çalışanların ve bu arada sağlık emekçilerinin sendikalaşma hakkını almasında savaşımlarının yükseldiği günler olacaktır.

28. Büyük Kongre'ye selam

Dr. Şükrü GÜNER
TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ MERKEZİ KONSEYİ GENEL SEKRETERİ

Türk Tabipleri Birliği ülkemizde özel yasa ile kurulmuş 5 meslek kuruluşundan biridir. Hekimlerin ekonomik ve özlük hakları yanında, halkın sağlığına yönelik çalışmalar yapmak amacıyla yalnız hekim ve dişhekimlerine üye olmak için açık olan Birlik, giderek örgütlenmesi geliştirmiş ve bugün ülkemizin 30 bölgesinde kurmuş olduğu tabip odalarıyla daha etkin bir kuruluş olmanın savaşımını vermektedirler.

Türk Tabipleri Birliği, sağlık ve hekim sorunları üzerine çalışma yapan bir örgüt olmakla birlikte, bu sorunların toplumun sosyal ve ekonomik yapısından kaynaklanan temel sorunlardan belirlendiğini tespitle doğru bir teşhis yapmış ve çalışmalarını bu yönde değerlendirmiştir. Her demokratik kitle örgütü, kendi işlevi olduğu alanlarda çalışmak, sorunlarının kaynağına doğru olarak inmek ve çözüm yollarını aramak zorundadır. Halk sağlığı soyut bir olgu değildir. Beslenme, konut, kentleşme, çevre faktörleri, çalışma güvenliliği, çalışma barışı gibi birçok etmenlerin sonucu belirlenir. Bütün bu olguları yönlendiren de, toplumun demokratikleşmesi, toplumun sosyal ve ekonomik yapısının halkın çıkarına yönelik işletilmesidir. Hekim hakları ve özlük sorunları, yine o toplumun yapısının bir ürünüdür.

Dünyada kapitalizmin gittikçe derinleşen bunalımı, Türkiye'nin uluslararası kapitalizmle olan bağlantıları ve geliştirilmeyen sanayileşmenin ve üretimin yarattığı sorunlar, ülkemize tüm boyutlarıyla yansımış ve bundan da en çok etkilenen geniş halk kitleleri olmuştur. Kriz sonucu hayat pahalılığı artmış, yaşam için temel ihtiyaç maddeleri bulunamaz olmuştur. Bu olayların yansımasının ilk belirtileri ise halk sağlığı üzerinde görülmektedir.

Sağlık sorunları üzerimize düşen görevler giderek artmakta ve bu konuda vereceğimiz çalışma önem kazanmaktadır. Son iki yıllık döneminde sağlık hizmetlerinde en belirgin çalışma, Tam Süre Çalışma Yasası üzerinde doruklaşmıştır.

Tam Süre çalışma, tüm kamu hizmetlerinde temel çalışma ilkesidir. Sağlık hizmetlerinin özelliğinden dolayı da, ilk uygulamanın sağlık iş kolunda olması doğru bir seçimdir. Tam Süre çalışma; sağlık personelinin kamudan aldıkları ödemelerden ayrı bir ekonomik gereksinim duymadan çalışmalarını yalnız kamuda yapmalarını, bunun dışında muayenehane açmamalarını, ek görev almamalarını getirmektedir. Kamu hizmetini seçmeyen bir hekim ise, muayenehanesini açabilecek, ek görev alabilecektir. Bu durumda hekime seçim hakkı tanınmıştır. Ya kamu hizmeti ya özel hizmet. İçinde bulunduğumuz koşullarda doğru yaklaşım da budur. Böylelikle, kamu hekimiyle halk arasında maddi ilişki kalkmış olacak ve kamu hizmetini seçen hekim, hastasını güvence içinde yine kamu kuruluşlarında tedavi olanağına sahip olacaktır.

Tam süre çalışma; halk sağlığını düzeltecek, Türkiye sağlık hizmetlerine büyük katkılarda bulunacak bir düzenleme değildir, olamaz da. Bu sorunları çözümlemek başka bir sistemin işlevidir. Halkın beslenmesini sağlamadan, halkı sağlıklı konutlarda oturtamadan, çevre sağlığını düzenlemeden, can güvenliliğini, çalışma barışını sağlamadan Türkiye'nin sağlık sorunlarını çözemezsiniz. Hele tam süre çalışma yasasına bu işlevi yüklerseniz, hemen hatanızı görürsünüz. Tam süre çalışma, sağlık hizmetlerinde bir aşamadır. Sağlık hizmetlerinde doğru bir hizmet biçimi gündeme gelmektedir. Bu yasa, ayrıca Türkiye sağlık emekçilerinin de yararına bir yasadır.

Ekonomik, mesleki ve sosyal sorunları ortak olmayan toplulukların birlik oluşturması oldukça güçtür. Bugüne kadar sağlık elemanlarının arasında görülen örgütlenme yetersizliğinin bir nedeni de burada yatmaktadır. Muayenehane olgusuyla güvencelerini bireysel olarak arayan hekimler, bundan böyle kamu hizmetlerini seçtikleri takdirde, güvencelerini kendi örgütleriyle arayacaklar, toplumsal ve sosyal çalışmalara katkıları daha da etkili olacaktır. Çalışanların gerçek güvencesinin, içinde bulunduğumuz koşullarda sendikalaşmayla sağlanacağı tartışılmaz bir gerçektir.

Emeğin değerini koruma, emeğin sömürüsünü kısıtlama, ücretlilerin yaşam düzeyini yükseltme, ancak grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkına sahip örgütlerin savaşımıyla gerçekleşebilir. Tüm çalışanların, içinde bulunduğumuz koşullarda tek ve gerçek güvencesi sendikalaşmadır. Tüm çalışanlarla birlikte sağlık emekçilerinin de gündemine artık sendikalaşma girmiştir. Tam süre çalışmanın uygulamaya başlamasından sonra da, bu gereksinim giderek artmış ve artacaktır da.

Önümüzdeki çalışma dönemi, çalışanların ve bu arada sağlık emekçilerinin sendikalaşma hakkını almasında savaşımlarının yükseldiği günler olacaktır. Birlik, bu çalışmaların hazırlıklarını yapmaktadır. 14 Mart 1979'da İzmir'de yapılan Sağlık Kurultayı, 79'da sendikalaşma üzerine büyük bir panel düzenlenmiş, konu tüm açıklığıyla tartışılmış ve somut kararlara yaklaşılmıştır.

Halk sağlığının sorunları yanında çalışanların, özellikle işçilerin özel konumlarından, çalışma koşullarından doğan sağlık sorunları önem taşımaktadır. Türk Tabipleri Birliği, bu önemli konu üzerine giderek gelişen çalışmalar yapmış ve işçi sağlığı üzerine önerilerini somutlamıştır. Bu konuda koruyucu işçi sağlığı ve iş güvenliliğinin sağlanması yanında, işçi sağlığı ve iş güvenliliğine yönelik araştırmalarda bulunacak, önlem almayı kolaylaştıracak, istatistik, araştırma ve eğitim yapacak İşçi Sağlığı Enstitüsü'nün kurulmasını öneriyoruz.

Birlik, işçi sağlığı ve iş güvenliğine şu anlamda yaklaşmaktadır:

«İşçi sağlığı ve iş güvenliği, işçiye, iş sağlığına, iş güvenliğine yeni, emekten yana bir anlayışla bakılmasını gerekli kılmaktadır. Sorunun temeli, istihdamı, çalışma yaşamını ve insana bakışı belirleyen sosyo-ekonomik yapıdan kaynaklanmaktadır. Temel çözümler de, bu yapının değişmesinde bulunacaktır. Onun için de bu soruna, sorunun asıl sahibi olan işçilerin, toplumdaki tüm demokratik güçlerin birlikteliği içinde bakmak gerekir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği, sadece teknik bir konu değil, toplumdaki sınıfsal çelişkinin bir göstergesi ve demokratik savaşımın bir bölümüdür.

Türk Tabipleri Birliği demokratik bir kitle örgütüdür. Her demokratik kitle örgütü gibi, demokrasinin korunup geliştirilmesini birincil amaç edinmiştir. Çünkü: insanı hastalandırmadan yaşatmayı, daha sağlıklı kılmayı görev edinen biz hekimlerin, insanların daha iyi bir düzende yaşamaları için savaşım veren, bu savaşıma katkıda bulunan kesimden olmamız doğaldır.

Uluslararası kalıcı bir barışın sağlandığı, savaşsız sömürüsüz bir dünyanın gerçekleştirildiğini, insanları mutlu, sömürüden uzak, emeğin iktidar olduğu bir düzen kurulana dek bu savaşımımız sürecektir.

ANIYORUZ

İşçi Sınıfının Savaş Yolunda, Disiplinli, Kararlı, Savaşım Vererek, Yılmadan İlerlerken Yitirdiğimiz ÖMER ER'i Unutmadık, Anısını Yaşatacağız.

BEŞİKTAŞ HALKEVİ
Po: 1729

yorum
OYA BAYDAR

Manisa'da 'Asayiş Berkemal,

MANİSA'da, bir süredir birşeyler oluyordu. Bir TİP üyesinin öldürülmesi, kentteki havayı büsbütün gerginleştirirken, Manisa'nın yeni bir «sıcak bölge» haline getirilme çabaları hergün tırmandırılıyordu. Manisa'dan gelen ve gazetelere pek yansımayan haberlerde, hemen hergün MHP'li, ÜGD'li veya maocu saldırılar, bu odakların çıkardıkları olaylar yer alıyor, kentteki ilericiler sürekli olarak yetkililerin dikkatini çekiyor, «Manisa'da faşist terör sistemli olarak tezgâhlanıyor» diyorlardı. Her zaman olduğu gibi, kulak asılmıyordu bu uyarılara.

BİRKAÇ gün önce Manisa'da, MHP eski il başkanı öldürüldü. Tüm gazete ve ajanslar, haberi MHP İl Başkanı öldürüldü diye verdiler. Hiçbiri öldürülen Mehmet Çöllü'nün bir süre önce MHP il başkanlığından istifa etmiş olduğunu yazmadı. Oysa bu «küçük ayrıntı» soruşturmanın ve işin tüm çehresini değiştirebilecek nitelikteydi. Cinayeti kimlerin işlediği bilinmezken ve davadan dönenlerin [illegible] na gelenler bilinirken, Manisa'da faşistler [illegible] bahane ederek kentte tam bir terör yar[illegible]r. CHP'li bilinen bir berber, dükkânında basılıp hunharca öldürüldü. İlerici, devrimci, sosyalist, komünist tanınanların, hatta CHP'lilerin can güvenliği kalmadı. Kısaca, bugün Türkiye'nin pekçok yerinde benzerleri tekrarlanan senaryo Manisa'da da tekrarlandı. Önce faşist saldırganlar ortaya sürülecek, maocu, serüvenci, polis denetiminde grupçuklar bunlara takviye olacak, sonra o bölgede olaylar, çatışmalar çıkacak. Daha sonra da olabiliyorsa Kahramanmaraş olayları, o kadarı olamıyorsa sürekli huzursuzluk yaratılacak. Ve bütün bu süreç boyunca Emniyet Müdürü ile, Valisiyle, en yüksek yönetim makamları suskun, pasif, etkisiz kalacaklar. Bir bakıma faşistlere dokunmayacak, hatta elverişli ortam hazırlayacaklar.

MANİSA olaylarının ertesi günü, sağduyulu her vatandaşa parmak ısırtacak bir gelişme daha oldu. İçişleri Bakanlığı, o güne kadar boş olan Manisa Emniyet Müdürlüğü'ne Kâmuran Korkmaz'ı atadı. Kahramanmaraş olaylarını izlemeyen bir kişi, şöyle düşünür: «Demek bu Kâmuran Korkmaz çok yetenekli, bu gibi durumlarda çok deneyli bir Emniyet Müdürü ki, Manisa'nın sıcak kentlerden biri haline girmesinden sonra hemen oraya atandı.» sağduyulu vatandaş böyle düşünmekte de çok haklıdır, çünkü böyle olması gerekir.

AMA gelin görün ki, böyle olmamıştır. Manisa'ya atanan yeni Emniyet Müdürü, Kahramanmaraş olayları sırasında Kahramanmaraş Emniyet Müdürüdür ve o olaylar sırasında, hakkında pekçok değerlendirme yapılmış, pekçok iddia ileri sürülmüş, üstelik de bu iddialar yalanlanamamıştır. Kahramanmaraş olayları sırasında, kendisine verilen raporları hasıraltı ettiği, gerici-faşist ayaklanma başladığında 150 kadar polise mermi vermeyerek görev yapmalarını engellediği, bu tavrını özellikle POL-DER'li ilerici polislere karşı sürdürdüğü ve katliam sürerken gerekli müdahalede bulunmadığı bu iddialardan bazılarıdır.

İŞTE Şimdi Manisa'ya atanan Emniyet Müdürü bu nitelikte bir kişidir. Ve asıl sorulması gereken Ecevit Hükümeti'nin İçişleri Bakanı'nın bu atamayla ne sağlamak istediğidir.

ECEVİT Hükümeti bugün vardığı acıklı duruma bu anlayışla geldi, bu basiretsizlikle geldi. Görülüyor ki hâlâ hiçbir ders alınmamış...

Okurlardan Politika'ya

Öğretmenin açmazı ve güncel görev

Ülkemizde dörtyüzbine yakın eğitim emekçisi ve diğer kamu görevlileriyle birlikte nüfusumuzun 1/8'i, 657 sayılı yasa ile çizilen sınırlar içinde yaşamaktadır. Şimdi, yirmi yıl içinde geçirdiği sayısız değişikliğe karşın işlerliği bir türlü sağlanamayan yasanın baştan ayağa değiştirilmesi gündemde. Değişiklik zorunluktan doğacak. Çünkü yasanın çoğu maddesi hem kâğıt üzerinde kaldı, işlerliğini yitirdi; hem de Anayasaya ve insan haklarına aykırılığı iyice gün yüzüne çıktı.

Anayasamızın 45. maddesinde «Devlet çalışanların, yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.» Denmekte, 10. ve 42. maddelerle de devlet memuruna sosyal ve ekonomik güvenceler verilmektedir. Şimdi de, 657 Sayılı Yasanın birkaç tipik hükmüne bakalım:

1 — Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı, torba kadro ve ek gösterge uygulamalarında kapsam dışı bırakılmıştır.

2 — Öğretmenin mesleğe giriş derecesiyle, yükselebileceği son derece ve kademe, diğer hizmet gruplarından en az bir derece düşük tutulmuştur.

3 — Özel sektörde geçen hizmet süreleri, diğer sınıfların intibaklarında değerlendirilmekte, öğretmenin intibakında değerlendirilmemektedir.

4 — Yardımcı hizmetler sınıfından sonra en az yan ödeme öğretmene verilmektedir.

5 — Öğretmenin terfii kadrosuzluk bahanesiyle ve angarya sayılabilecek bir uygulamayla sık sık engellenmektedir.

6 — İlköğretimde görevli eğitim emekçileri, altı yıl çalıştıktan sonra asgari ücrete ulaşabilmektedir.

7 — Eğitim emekçisinin terfii, sicil amirinin niyet ve eğilimine bırakılmıştır.

8 — İl ve ilçe idare kurullarında, tahrirat kâtibinden, veteriner müdürüne kadar ilgisiz ve yetkisiz kişiler oturup öğretmen hakkında yargısal kararlara varmaktadırlar.

Yönetmelikleri çıkarılmayan sosyal haklar, MEYAK kesintileri, sürülmeler, kıyılmalar ve öğretmene yönelen faşist saldırılar, cinayetler...

Nerede eşit işe eşit ücret ilkesi, nerede Anayasa maddeleri ve nerede insan hakları. Burjuvazinin tanıdığı hakları bile alamadık. Öyle ise ne yapılmalıdır. Seçtiğimiz yasa koyucular, seçimlerde verdikleri sözleri unutup daha önemli işlerle uğraşıyorlar. Demek ki göbeğimizi kendimiz keseceğiz. Egemen güçlerin engellemelerine karşın, işbirlikçi - tekelci güçlerin saldırılarına karşın sorunlarımız öz örgütümüz TÖB-DER içinde ve aracılığıyla çözümlenecektir. Çözüm de bellidir. TÖB-DER tabanı, bölücü ve tasfiyeci girişimlere geçit vermeyecek, grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkımızı söke söke alacak savaşkan konumlara umulandan çok daha erken ulaşacaktır. Şimdi bir fırsat çıkmıştır. Kuşku yok ki öğretmen tabanı bu fırsatı çok iyi değerlendirecek, olağanüstü tüzük kongresini gerektiği yere koyacaktır.

KAYA ÇETİN
ÖĞRETMEN

CHP'nin yanılgısı

Kadınların politikaya karışmasının suç sayıldığı bir dönemde yaşıyoruz. Anadolu'da dilediğince oy kullanan, seçmede bulunan kadınların yok denecek denli az olduğu yadsınamaz. Düzenin baskısını ençok hissedenler kadınlardır.

Böyle bir ortamda İlerici Kadınlar Derneği'nin kapatılması gerçekten de düşündürücüdür. Düşündürücü olduğu denli üzüntü vericidir.

Çağdaş bir parti olduğunu ileri süren CHP'nin, çağdaşlığını kanıtlaması beklenirken kadınların örgütlenişini engelleme yoluna gitmesi yanılgıdır.

CHP'nin aynı tutumu 141-142. maddeler konusunda da izlediği görülmüştür. Seçim sonuçları açıklanıp CHP'nin en çok oyu aldığı saptandığında Bülent Ecevit'in 141-142'nin kaldırılacağını duyurmasına karşın, bugün CHP'nin kararlı bir tutum takınmadığı, ödün verdiği görülmüştür.

CHP eğer dünyada ortaya çıkan değişmeleri değerlendirebilseydi, burjuvaziye ödün üstüne ödün verme yoluna gitmezdi.

Bu durumda, CHP'nin kendi doğrultusunda olan partilerin düştüğü yanılgıya düşmesi, kayba uğraması sözkonusudur.

Belçika, Norveç, İsveç gibi ülkelerde sosyal-demokratlar gelip geçmiştir ama, kapitalist rejimlerde ve ücretli emeğin sömürüsünde hiç bir değişme olmamıştır.

Bu gerçekler, sosyal reformistlerin program ve ideolojilerindeki çıkmazın ve saçmalığın bir göstergesidir.

Ancak, sosyal-demokrat hareket içinde sola doğru bir kayma göze çarpmaktadır. Bu kayma CHP'nin 25. Krultayında daha da belirginleşecektir.

EKRİM SÜLEYMAN
RİZE

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Yurdumuzunda dört bir yanını kısa sürede ağ gibi saran iletişim aracı. 2) «Paylaş» anlamında bir emir — Bir soru. 3) Bir çizim sanatı — Matematikte özel bir sayı. 4) Kilometre'nin simgesi — Türlü İslam öğretilerine verilen ad. 5) Tersi, güneş ve komşu yıldızlar sistemi. 6) Bir erkek adı — Subay (eski dil). 7) Çimento ve mermer parçalarıyla yapılan bezeme — Bir harfin okunuşu. 8) Ünlü bir yabancı erkek adı — Ateşli silahların namlusunda bir kısım. 9) Kir, leke, kusur — Tersi, bir göz rengi. 10) Bir tür başlık — Anlayışlı, sezgili (eski dil).

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Son kurultayında yönetimi AP - MHP eğilimlilerin eline geçen işçi konfederasyonu. 2) Keder, üzüntü — Tersi, safha. 3) Tersi, su baskını — Tersi, küçük güldürü. 4) Müsavi olmama hali. 5) Mastar — Tersi, süt. 6) İşaret — Bir kadın adı. 7) Fasulyeden yapılan bir soğuk yemek. 8) Tersi, artan, kalan — «Yok» karşıtı. 9) Bir sayı — Tersi, Çanakkale'nin bir ilçesi — Tersi, vilayet. 10) Petrol türevlerinden bir çeşit mineral yağ — Yokolmak, yitmek.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1) Doğan Öz. 2) Atama — Ala. 3) Yo — ekfiliS. 4) Amortisman. 5) Na — luL. Ağa. 6) Tak — İsnat. 7) Şifa — Say. 8) Aks — Atlama. 9) azriM — Kl. 10) radaK naraP.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Dayan — Şair. 2) Otomatik. 3) ğA — AFSAD. 4) Amerika — zA. 5) naktU — Ark. 6) Filistin. 7) İs — Salma. 8) Almanya. 9) Aliağa — MKA. 10) ASNAT — Alp.

İnsan kasabı Wagner Brezilya'da serbest bırakıldı

Sao Paulo, (A.A.) — İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazi ölüm kamplarından Sobibor ve Treblinka'daki toplu katliam olaylarına adı karışan ve geçtiğimiz yılın haziran ayında Sao Paulo'da tutuklanan Avusturya asıllı SS Başçavuşu Gustav Franz Wagner, Brezilya federal polisince serbest bırakıldı.

Brezilya Federal Yüksek Mahkemesi geçtiğimiz 20 Haziran günü Wagner'in durumunu görüşmek için toplanmış ve Wagner'e yakıştırılan suçların 20 yıl olan süre aşımından bu kişinin de yararlandığına hükmetmişti.

Vietnam, 'göçmen, konusunun BM çerçevesinde ele alınmasını istedi

Dış Haberler Servisi — Vietnam Komünist Partisi yayın organında çıkan bir makalede, Batılı ülkelerde «Vietnamlı Göçmenler» adı altında Vietnam düşmanı bir kampanyanın başlatılması eleştirildi ve Vietnam'dan yasa dışı yollarla insan akınının aslında bu çevreler ve Pekin yönetimi tarafından kışkırtıldığı hatırlatıldı. Makalede, sorunun çözümlenmesi için Birleşmiş Milletler'in girişimiyle toplanacak bir konferansa Vietnam'ın katılmaya hazır olduğunun daha önce açıklandığı belirtilerek bunun dışında Batılı ülkeler yönetici çevrelerince toplanmaya çalışılan her türlü uluslararası konferansın, Vietnam'ı konuşu ülkelerle karşı karşıya getirip çatıştırma platformu olarak kullanılmak istendiği belirtildi.

Tayland 10 bin Kamboçyalıyı mayın tarlasına hapsetti

● PNOM PEN RADYOSU OLAYI DOĞRULADI

Dış Haberler Servisi — Maocu Pol Pot kliğinin silah zoruyla Tayland'a kaçırdıkları Kamboçyalıları Kamboçya'ya geri gönderen Tayland birliklerinin, bu insanları mayın tarlalarına sürdükleri ve arkalarından ateş açtıkları bildirildi. Kamboçya'ya geçmeyerek Bangkok'a giden bazı göçmenler, binlerce Kamboçyalı'nın Tayland - Kamboçya sınırındaki yoğun ormanlık bölgede sıkışıp kaldıklarını, ormanın mayınlarla döşeli olduğunu ve sürekli patlamalarda birçok kişinin öldüğünü söylediler. Tayland birliklerinin, Kamboçya'ya gönderilen göçmenlerin arkalarından ateş açtıklarını, mayın tarlasıyla karşılaşıp geri dönenlerin de Tayland birliklerinin ateşiyle karşılaştığını söyleyen göçmenler, Tayland yetkililerinin kendilerine besin ve ilaç vermeden yola çıkardıkları için açlık ve hastalık nedeniyle de ölenlerin sayısının yüksek olduğunu açıkladılar. Pnom Penh Radyosu'ndan yapılan başka bir açıklamada da bu olaylara yer verildi ve Tayland'dan gönderilen 45 bin Kamboçyalı'nın 35 bininin salimen Kamboçya'ya geçtiği ancak 10 bininin hâlâ sınır bölgesinde sıkışıp kaldığı belirtildi.

● Pakti, Gazni ve Badakşan eyalet temsilcileri, Afganistan Devrim Konseyi Başkanı Nur Muhammed Teraki'yi dinlerken..

Managua'daki çember daralıyor

ABD Somoza'nın yerine, bir adamını getirmek istiyor

Dış Haberler Servisi — Nikaragua diktatörü Somoza'nın devlet başkanlığından alınarak yerine kendi partisinden bir başka parlamenterin atanması olasılığı belirdi. Amerikan Kongresi çevreleri, ABD'nin Somoza'nın kesinlikle devlet başkanlığından çekilmesini istediğini, aksi durumda ABD'nin hiç bir politik [illegible] görüşmesini kabul [illegible] ni açıkladılar. [illegible]gua Kongresi ise bu hafta sonundan önce olağanüstü toplantıya çağırıldı. Kongrenin, Somoza'nın yerine, diktatörün partisi olan Ulusal Liberal Parti'den bir başka parlamenteri geçirmesi bekleniyor. Ancak böyle bir değişikliğin, Nikaragua Geçici Ulusal Kuruculuk Hükümeti tarafından kabul edilmesinin söz konusu olamayacağı belirtiliyor.

Öte yandan Somoza'nın Ulusal Muhafızlarının başkent Managua'da başlattık ları ağır saldırının hızının kesildiği ve gerillaların Managua çevresindeki kuşatmayı bütünler bütünlemez başkenti düşürmek üzere harekete geçecekleri bildiriliyor. Washington'daki resmi çevreler, Somoza'nın sonunun şu ya da bu şekilde yakın olduğunu belirtirlerken Somoza'nın bakanları geceleyin evlerine gitmeye çekinip diktatörün özel sığınağında kalıyorlar. Kongre toplantısının da diktatörlük yanlılarının sığındığı Intercontinental otelinde yapılması kararlaştırıldı.

bir dakika

SOVYETLER Birliği'nde Kantemirovents Kollektif Çiftliğinde sazanları beslemek için yeni bir yöntem geliştirildi. Kıyıdan 15-20 metre açıkta lambalar yakılıyor. Geceleyin bu ışığa gelen sivrisinekler ve diğer böcekler ışığa çarparak suya düşüyorlar ve sazanlar tarafından anında yutuluyorlar.

Binlerce Afganlı devrimi korumaya hazır olduklarını açıkladı

Dış Haberler Servisi — Pakistan Devrim Konseyi'nin devrimini kazanımlarının korunması için geçen hafta yaptığı çağırı üzerine sivil halktan silah altına alınmak için yığınsal başvurular başladı.

Afganistan Devrim Konseyi geçen hafta yayınladığı çağırıda, Nisan Devrimi'nin Afgan halkına sağladığı kazanımların elinden alınması için iç ve dış gericiliğin saldırıya geçtiği, Afganistan'a karşı bir karalama kampanyası başlatıldığı, ancak devrimci ordunun bu saldırılara kararlılıkla karşı koyduğu belirtilerek Afgan halkı bu savaşıma en aktif şekilde katılmaya çağırılmıştı.

YEDİLER ZİRVESİ TOKYO'DA BAŞLIYOR

Dış Haberler Servisi — Yedi sanayileşmiş kapitalist ülkenin Tokyo zirvesi başlıyor. Zirvede ele alınacak konuların başında kapitalist dünyada sürmekte olan «petrol sorunu» geliyor. Zirveye katılan dört Avrupa ülkesinin (İngiltere, Federal Almanya, Fransa ve İtalya) petrol ithalatında kısıntı yapılması önerisinin ABD ve Japonya tarafından kabul edilmeyeceği sanılıyor. Başkan Carter'in yanındaki diğer ABD'li yetkililer, petrol ithalatının çok fazla kısıtlanmasının «Avrupa ülkelerine daha büyük avantaj sağlayacağı» için ABD'nin bu öneriyi kabul etmesinin güç olduğunu söylüyorlar. Japonya ise, petrol gereksiniminin hemen hemen tamamını dışarıdan ithal ettiği için ithalat kısıtlamasına gitmesinin zor olduğu belirtiliyor.

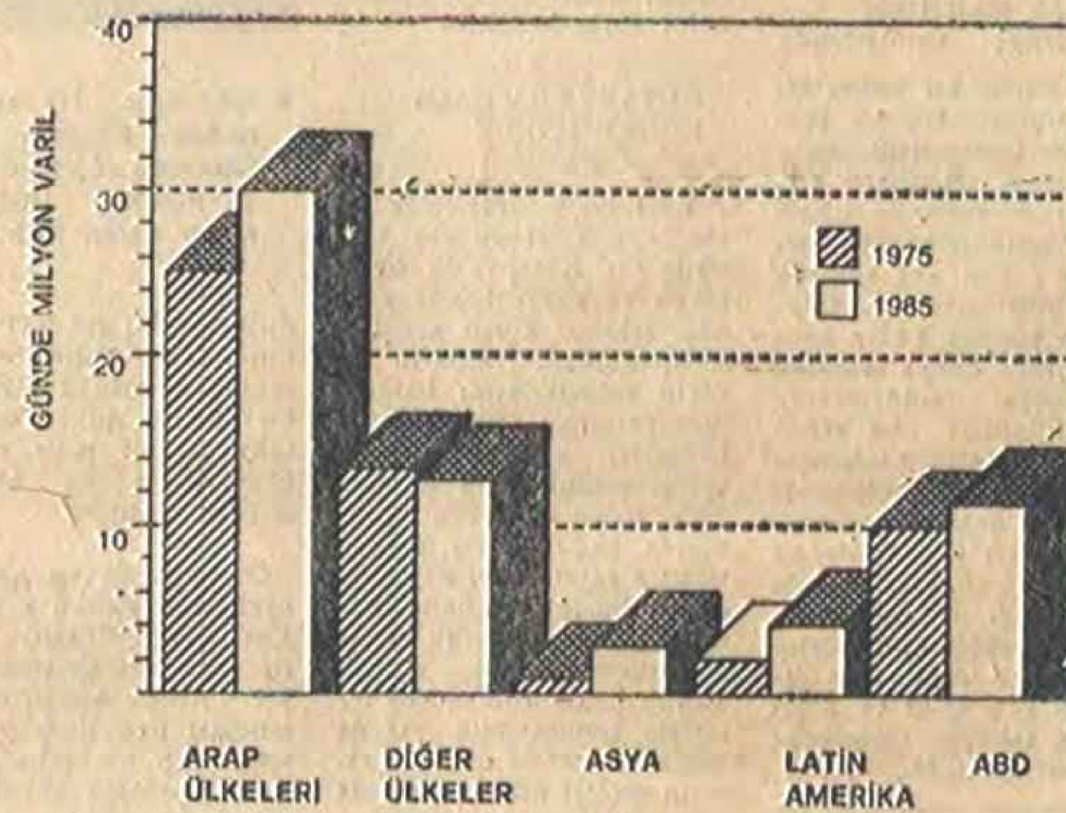
OPEC, DAĞILACAK MI? GÜÇLENECEK Mİ?..

● KAPİTALİST ÜLKELER, İTHALATI AZALTMAYI OPEC'E KARŞI KULLANMAK İSTİYORLAR...

OPEC ÜYELERİ KİMLER?

Venezüela (1960)	Libya (1962)
İran (1960)	Birleşik Arap
Irak (1960)	Emirlikleri (1967)
Kuveyt (1960)	Cezayir (1969)
Suudi Arabistan (1960)	Nijerya (1971)
Katar (1961)	Ekvator (1973)
Endonezya (1962)	Gabon (1974)

PETROL ÜRETİM KAPASİTESİ

Cenevre'de bakanlar düzeyinde 53. toplantısını tamamlayan petrol ihraç eden ülkeler örgütü OPEC 30. yaşına girmek üzere. Dünya petrol stoklarının yüzde 80'ini, petrol üretiminin yüzde 64'ünü petrol ihracatının da yüzde 90'ını kontrol eden bu örgüte bağlı ülkeler, gelişmekte olan ülkelerin ihracatının tümünü aşan bir ihracat gerçekleştirmekteler. Yalnızca 1977 yılında OPEC üyelerinin petrolden sağladıkları kâr, 130 milyar dolar.

OPEC, İran'da Mussaddık'ın başını yiyen o ünlü emperyalist kartele, Uluslararası Petrol Konsorsiyumuna karşı kurulmuştu. Bu konsorsiyum, 1960'larda kapitalist pazardaki tüm petrol işlemlerini denetimi altında tutuyordu. Ancak zamanla üye ülkelerin petrollerini millileştirmeleri, sosyalizme açılan bir yola giren ülkelerin örgüte üye olmaları, OPEC'in gücünü olduğu kadar, yapısını değiştirmeye başladı. Bugün OPEC ülkelerinde petrol üretiminin yüzde 80'i devletlerin kontrolündedir. Ayrıca yumuşama politikasının dünya çapında güç kazanmasıyla birlikte OPEC için petrolü emperyalizme karşı kullanma olanakları daha da artmıştır.

OPEC'in yapısında henüz büyük farklılıklar vardır. İlerici rejimler örgütü antiemperyalist dayanışmanın kalesi haline getirmek için çalışmaktadır. Sağcı rejimler ise bu örgüt içinde emperyalizmin ajanlığını yapmaya devam ediyorlar. Suudi Arabistan ve kimi körfez ülkelerinin girişimleri bunun böyle olduğunu kanıtlıyor. Ancak bu rollerine, bu girişimlerine karşın en gerici OPEC üyeleri bile örgütten ayrılmayı düşünmemektedirler. Çünkü Uluslararası Petrol Konsorsiyumu bütün bu ülkeleri yutmak için ağzını açmış, beklemektedir.

Son OPEC toplantısında petrole zam kararı alındı. Beri yanda ise sanayileşmiş kapitalist ülkeler Tokyo'da bu zamma karşı alınacak önlemleri görüşüyorlar. Carter yönetiminin, ABD tekellerinin gündeminde ithalatı azaltma, birinci madde olarak duruyor.

Kapitalist sistem, ithalatı azaltmayı bir silah olarak kullanmak niyetinde. Yediler, 1972'de bir birimlik üretimde kullandıkları 1.5 tonluk enerji miktarını 1977'de 1.33 tona düşürdüler. Önümüzdeki dönemde bu düşüşü daha da artırmayı planlıyorlar. Böylece dünya pazarında petrol arzının, talepten daha az olmasını, bunun sonucu olarak da fiyatların düşmesini planlıyorlar.

Kapitalist sistem, OPEC'e karşı ayrıca OPEC dışındaki petrol üretimini de kullanmak istiyor. Meksika, Alaska ve Kuzey Denizi petrolü, OPEC üyelerinin ihracatının karşısına çıkarılıyor. Alımlar, bu kaynaklara yöneltilmek isteniyor.

Bütün bunlar, OPEC içinde ve dışında yoğun bir savaşımın sürdüğünü gösteriyor. Bir yandan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda 1974'de onaylanan yeni uluslararası ekonomik düzen savaşımı, OPEC'in antiemperyalist bir örgüt niteliğine kavuşması için çalışmalar yürüyor. Öte yandan emperyalizmin örgüt içinde çatlaklar yaratma ve örgütü içten yıkma girişimleri gözleniyor. Ne var ki bugün artık OPEC denildiğinde, akla çok uluslu petrol şirketlerine karşı çıkmaya hazırlanan ülkelerin bütünlüğü geliyor. Bu bile OPEC'in kalıcı bir örgütlenme olduğunu göstermeye yeterlidir.

İran'da büyük sanayi de devletleştiriliyor

Tahran (ANKA) — İran'da özel sektörün elinde bulunan önemli endüstri kuruluşların çok yakında devletleştirileceği öne sürüldü.

Tahran'da yayınlanan «Bamded» adlı gazete, devletleştirme kararının, sermayesinin yüzde 50'si bu ayın başında devletleştirilen bankalara ait bulunan özel sektöre ait sanayi kuruluşlarını kapsamına alacağını yazdı. Ayrıca sermayesi yasadışı yollarla ele geçirilmiş ve yöneticileri arasında Şah ailesinin mensupları bulunan şirket ve işletmelerini devlete vermek isteyen kuruluşlar da devletleştirilecek.

Suriye'de yeni bir saldırıda 60 kişi öldü

Beyrut (ANKA) — Suriye'nin Lazkiye kenti yakınlarında orduya ait iki otobüse karşı girişilen bombalı saldırı sonucu 30 kişinin öldüğü öne sürüldü.

Beyrut'ta sağcı Falanjistlere ait bir radyo istasyonu tarafından verilen habere, saldırının ne zaman meydana geldiği ve ölenlerin asker olup olmadığı bildirilmedi.

Bir süre önce Halep Topçu Okulu'na «Müslüman Kardeşler» adlı fanatik dinci bir örgüt tarafından yapılan saldırı sonucu 63 askeri öğrencinin öldüğü açıklanmıştı.

olaylar ve gerçekler

A. BİLGE DİCLELİ

OPEC ve yediler

PETROL ihraç eden ülkeler örgütü OPEC ile sanayileşmiş kapitalist ülkeler zirvesi 48 saat arayla toplandı. OPEC, petrol fiyatlarına zam kararı aldı. Yediler ise bu zammı durdurmak, dondurmak konusunu görüşüyorlar. Durup durup OPEC'i suçluyorlar.

GAZETELERDE bu gelişmelere paralel olarak bir anti-OPEC kampanya başlatıldı. POLİTİKA'da bir süre önce yayınlanan «Petrol bunalımının sorumlusu kim» dizisinde belirtildiği gibi, OPEC ülkelerinin her zam kararı almalarından sonra suçlanmaları, bir gelenek halinde.

BİR YANDA Türkiye gibi ülkeler var. Petrol üreticisi olmayan, hatta petrol kaynağı bulunduğu öne sürülen ve fakat emperyalizmin bu kaynakların ortaya çıkarılmasını, işlenmesini istemediği ülkeler. Türkiye'de petrole 1 TL zam yapılsa, bu zam şekere, una, ekmeğe, taşıma ücretlerine, ete, sebzeye meyveye 2 hatta 3 TL olarak yansıyor. Böyle olunca da sanayileşmiş kapitalist ülkeler gibi OPEC'i karalamak, suçlamak sanki haklı bir davranışmış gibi görülebiliyor.

DİĞER yanda ise OPEC ülkeleri var. Çoğu bir tek hammaddenin petrolün sahibi olan bu ülkeler sanayileşmiş kapitalist ülkelere bu tek malı, petrolü satıyorlar. Sonra da karşılığında sanayileşmiş kapitalist ülkelerden mal satın alıyorlar. Sanayileşmiş kapitalist ülkeler diledikleri zaman OPEC üyelerine sattıkları malların fiyatlarına diledikleri oranda zam yapıyorlar. OPEC üyeleri, ithalat için büyük paralar harcıyorlar. Bu arada emperyalist ülkelerin yaptıkları zamlar sonucu ödemeler dengelerinde beliren açığı kapatmak için, onlar da petrollerine zam yapmak zorunda kalıyorlar. Hele son zamanlarda dünyada petrol sıkıntısının değil de, tekellerin karaborsasının sözkonusu olduğu dikkate alınırsa, OPEC'in son zam kararının ne denli haklı olduğu kolayca anlaşılır.

BİR YANDA Türkiye gibi ülkeler var. Bir yanda OPEC ülkeleri var. Ama her ikisi de emperyalizmin, can çekişen kapitalizmin kurbanları. Eğer Türkiye'de kapitalist sistem varolmasaydı, petrol fiyatına yapılan 1 TL zam, temel gıda maddelerine 2-3 TL. olarak yansır mıydı? Hangi sosyalist ülkede petrol zammının halkın günlük yaşamını mahvettiği görülmüştür? Yediler, onlar ya da gelişmiş kapitalist ülkelerin tümü, «enflasyon», «bunalım» deyip dünya pazarına sürdükleri malların fiyatlarına zam yapmasalar, OPEC üyeleri petrolün fiyatını durup dururken artırmayı düşünürler miydi? Petrol tekellerinin karanlık oyunları, karaborsaları sözkonusu olmasa, OPEC üyeleri bu tek mala, petrole bağlı olan ekonomilerini ayakta tutabilmek için önlem alma yoluna başvururlar mıydı?

BU NEDENLE OPEC'i suçlamak öyle kolay, öyle çarçabuk yapılacak bir iş değildir. OPEC'in petrole zam yapmak zorunda kalmasının ardında, kapitalist sistemin bulunduğunu unutmamak gerekir. Yine Türkiye gibi ülkelerde petrole yapılan 1 TL zammın ete, süte, şekere yansımasının sorumlusunun, aynı kokuşmuş sistem, kapitalist sistem olduğunu bir an bile hatırdan çıkarmamak gerekir.

TÜRKİYE'de ileri demokratik bir düzen için, dünyada yeni bir uluslararası ekonomik düzen için verilen savaşım, işte bu nedenle birbirinden ayrılamaz.

Dünya turu

● **ABD** Westinghouse firmasının, İsveç'teki Ringhals Nükleer Enerji Santralı'nın 1981-1984 yılları arasındaki 700 tonluk uranyum gereksinimini sağlamayı kabul ettiği açıklandı.

● **ULUSLARARASI** Af Örgütü, Uruguay'da her bin kişiden birinin siyah tutuklu olduğunu ve işkencenin Uruguay'ın siyasal yaşamının bölünmez bir parçası haline geldiğini açıkladı.

● **ROMA** yakınlarında bir İtalyan tankeri ile çarpışan Fransız yük gemisi «Emmanuel Delmas»ın tayfalarından ölenlerin sayısı 7'ye yükselirken, çarpışma sırasında denize düşerek kaybolan 21 denizcinin de aranmasına devam ediliyor.

● **İSPANYA**'da Katalonya ve Bask bölgelerine özerklik verilmesi amacıyla parlamentoda iki ayrı komisyon kuruldu.

Şah'a suikasti "İslam Fedaileri" üstlendi

DEVRİK İran Şahı Rıza Pehlevi'ye karşı Meksika'da düzenlenen saldırıyı «İslâm Fedaileri» örgütü üslendi. Örgüt lideri Ayetullah Sadık Halkhali, saldırıda Şah'ın arabasının tamamen imha edildiğini ve Şah'ın da yaralandığını öne sürdü. Sulkastı Meksika Polisinin doğrulamamasına rağmen, Halkhali «Beyaz Saray'ın bodrumuna saklansa bile, onu öldüreceğiz» dedi.

● **BİR** zamanlar dünyanın en büyük ve en lüks yolcu gemileri arasında bulunurken, aşırı masrafları nedeniyle hizmetten çekilen «France» transatlantiği yakında «Norveç» adıyla bir Suudi Arabistanlı işadamı tarafından yeniden işletilecek.

● **ÇİN**'de önümüzdeki 1 Ocak'tan itibaren yürürlüğe girmesi beklenen yeni ceza yasası ve ceza mahkemeleri usulü yasa tasarısı Ulusal Halk Meclisi'nin onayına sunuldu.

● **RODEZYA'NIN** ırkçı beyazlarla işbirliği yapan «ılımlı» başbakanının ABD'ye gideceği açıklandı. ANKA ajansının haberine göre Muzorewa, Jimmy Carter ile görüşecek ve ABD'nin ülkesine uyguladığı ambargoyu kaldırması için çalışacak. Gözlemciler, Muzorewa'nın ABD'den yönetimini tanımasını, İngiltere'nin bu yolda attığı adımı desteklemesini de isteyeceğini kaydediyorlar.

DÜNYA BASININDAN SEÇMELER

OPEC toplantısı ve ABD'nin tehditleri, petrol üreten ülkelerin basınında sert yaz[ı]ların çıkmasına neden oldu. Irak basını [bu]nlardan birisi. Irak basını son Amerikan tehditlerini şöyle yanıtlıyor

"Petrol yanan bir maddedir"

EL-CUMHURİYE
- Günlük gazete.
- Irak Hükümeti'nin resmi yayın organı.
- Bağdat'ta yayınlanır.

Carter hükümeti tehdit ediyor. Amerikan yetkilileri de demeçlerinde Washington'un yeniden «kalın sopasını» göstererek Amerika'nın çıkarlarını koruyan ve onun önünde diz çöken, Sedat'ın yolunu izlemeyi reddeden Arapları cezalandırmaktan söz ediyorlar.

Carter hükümeti tehditler savurarak tüm Arapların Sedat gibi olmasını istiyor.

ABD, «Amerikan emperyalizmine karşı mevzilerde yer alan, Arap bölgesinin, emperyalizmin politik, ekonomik ve askeri amaçları için kullanılması planlarına karşı çıkan, özü ve temeli Filistin Devrimi, toprağı ve insanı olan Arap Ulusal kurtuluş hareketine ve bunun hızlı gelişimine karşı saldırgan planlar hazırlayan emperyalizme karşı olan tüm Arapların vay canına diyor.

Ancak zaman, politik ve ekonomik içeriğiyle Arap ulusunun ve onun temel direği olan Filistin halkının yararına işlemektedir.

Arap ulusu her zamandan daha güçlüdür. Arap ulusu emperyalist-siyonist ve Sedat-Kabus-Numeyri gerici ittifakının tüm saldırılarını yenebilecek güçtedir.

Amerika'nın tehditleri bu nedenle Arap ulusunun aktifliği karşısında etkinliğini kaybedeceği gibi, saldırılar da boşa çıkacaktır. Bunu söylerken de 1967 yenilgisi karşısında ezilmeyen, 1968'de Irak'da devrimi gerçekleştiren, petrolü millileştirerek mücadelede etkili bir silah olarak kullanan, Camp David anlaşmalarını red eden ve Suriye-Irak birleşmesiyle bu komplolara yanıt veren Arap ulusu ve onun devrimci yönetimlerine güveniyoruz.

Arap ulusu, bugün başta Suriye-Irak birleşmesinin ve Arap ulusunun Camp David'e karşı birliğinin ve Arap insanını, toprağını kurtarmayı amaçlayan Arap ulusal kurtuluş hareketi ile dayanışma içinde olan dünya ilerici hareketinin desteğiyle zaferi sağlayacak güçtedir.

Böylesi öğelere sahip bir ulus, düşman mevzileriyle kesin bir karşılaşmada mutlaka zafere varacaktır. Bu ulus Schlesinger'in, Brow'un ve Brzezinski'nin ağızlarından yapılan Amerikan tehditlerine bilinçli ve kesin yanıtı verebilecektir.

Biliyoruz, Amerika'nın «korkutma» tehditleri daha çok petrol kuyularımızın anahtarlarını elde etmeyi amaçlamaktadır.

Ama Yoldaş Saddam Hüseyin'in de belirttiği şu kesin gerçeği düşmanların anlamalarının zamanı gelmedi mi acaba?

«Petrol yanan bir maddedir.»

HERALD TRIBUNE
- Günlük gazete
- CIA ile bağlantılı New York Times ile işbirliği içinde çalışır

Amerikan basını, yediler zirvesinin petrol konusunda mutlaka ABD'nin güdümünde yola çıkılmasıyla son bulmasını dilerken, hem Carter'a taktik veriyor, hem de yedilerin birbirlerine petrol konusunda çektikleri numaralara son vermelerini istiyor:

Yediler petrol için didişmemeli

OPEC, petrol fiyatlarını yeniden yükseltmek üzere, yedi büyük sanayileşmiş devletin başkanları ise bu konuda ne yapmak gerektiğine karar vermek üzere toplanıyorlar.

Yediler yakın gelecek içinde, petrol tüketimini azaltmak zorunda kalacaklardır. Bu önlemden başka hiçbir şey, fiyatların istikrara kavuşturulması ya da bu devletlerin, petrol ihracatçılarının her türlü politik şantajından korunmaları doğrultusunda umut veremez. İthal edilen petrolde yapılacak bu azaltmaların büyük olması gerekmeyecektir. Ama gerçek ve gözle görülür bir azaltma söz konusudur. Onlar, küçük bir bolluk diyebileceğimiz bir durum yaratmak zorunda olacaklardır. Yedi sanayileşmiş devlet, son altı aydır, her hangi bir kimsenin her hangi bir yerde satışa çıkardığı petrolü birbirlerinin elinden son damlasına kadar kapmak için çılgın bir itişme içinde birbirlerini dirsekleyip oyun çeviriyorlar. Aralık ayından beri yer alan can sıkıcı fiyat artışlarının sorumlusu, satıcılar olduğu kadar alıcılardır da. Bu artışlar şimdi kendi kendine devam etmekte ve hızlanmaktadır. Bunu durdurmanın tek yolu, yedilerin, kullandıkları petrol miktarlarını sınırlamak amacıyla kendi kendilerine getirecekleri bir disipline uymak üzere Tokyo'da sağlam bir bağlaşıklığa girmeleridir.

Talebin azaltılması, geçici olarak çok etkili olacaktır. Yediler, amaçlarının geçici olmaktan uzak olduğunu ortaya koyabilmek için, kendi ülkelerindeki enerji kaynaklarını artırmak üzere de anlaşmak zorundadırlar. Yediler, kendi kaynaklarını daha çok kullanmaya ciddi şekilde karar vermezlerse, kaçınılmaz olarak, yurt dışındaki petrole bağımlılıklarının daha çok artması durumuna düşeceklerdir.

Bu işlerin yapılması, yedilerin hükümetlerinin hepsine müthiş politik yükler yükleyecektir. Carter, benzin kuyruklarında bekleyen otomobil sahiplerine, fiyatların artırılması nedeniyle Batı Almanya'da, Japonya'da Fransız tüketicilerin kullanmayabileceği bir kaç tanker fazla petrolden vazgeçmeleri gerektiğini açıklamak zorunda kalacaktır. Carter, ısıtma yakıtı fiyatının yükselmesini seyreden ABD'li evsahiplerini, petrol satıcılarının, bu pazarın artık yalnızca satıcıların pazarı olmadığını anlamalarını sağlamak için bir kaç tanker dolusu petrolün satıcıların tanklarında beklemesi gerektiğine inandırmak zorunda kalacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri, bütün dünyada, Amerika'nın her fiyattan petrole şiddetle gereksinim duyduğu ve seçmenlerin hiç bir petrol sıkıntısını hoş görmeyecekleri kanısını uyandırmıştır. Bu kanıyı yaratmak çok tehlikelidir. Carter'ın Tokyo'da yapacağı iş, ABD'nin bağlaşıklarının ve ABD'li tüketicilerin gerçek çıkarlarını korumak için kararlı şekilde davranacağını ortaya koymaktır.

OPEC toplantısının hemen sonrasında toplanacak olan yediler zirvesi, emperyalistler arası çelişkilerin yumuşatılmasına hayli zaman ayıracak. İngiliz basınında çıkan aşağıdaki yazı bunu kanıtlıyor

Avrupa mı? Japonya mı? ABD mi?

THE ECONOMIST
- Haftalık dergi.
- İngiliz sermaye çevrelerinin görüşlerini yansıtır.
- Londra'da yayınlanır.

Tokyo zirvesinde enerji üzerine bütün konular ele alınacak; ama enerji konularının en acil olanları üzerinde çok şey yapılamayabilir. Japon hükümeti bu yılki gelişmelerden pek fazla endişe duymuyor; bu gelişmeleri (enflasyonist baskılar hariç olmak üzere) oldukça rahat bir şekilde, ama gelecek yılları göz önüne alarak yorumluyor. Japon hükümeti, uzun dönemli petrol tasarrufu ve alternatif enerji üretimi üzerine mümkün olduğu kadar ayrıntılı planlar hazırlanmasına taraftar (zirveye katılan ülkelerin bu konuda söz vermeleri pek beklenmiyor olsa bile).

Zirveye katılan Avrupalı ülkeler, AET'nin bu hafta içinde yapılan bakanlar düzeyindeki toplantılarda gündeme getirilen konuları Amerika, Japonya ve Kanada'ya kabul ettirmeye çalışacaklar. Amerika ise gözden düşmemeye çalışacak.

Zirveye katılanların, batılı ülkelerin büyüme hızındaki düşüşü ele alıp, iki günlük toplantılarının büyük bir bölümünü, en azından, büyüme hızı ufuklarını aydınlatmak üzere verilen sözlerden oluşan bir belge hazırlamaya ayırabilirler. 1978'de, enflasyonun düşük olduğu iki ülke gerçek fiyat ayarlamaları için söz vermişlerdi ve sözlerinde de durdular.

Zirve, enerji politikası ve ekonomik olmayan ivedi konular (gemi insanları) dışında, özgür ticaret, kuzey-güney ilişkileri ve paraların koordinasyonu üzerine tatsız açıklamalarda bulunulmasından fazla bir şey sağlamayacak. Ve bunlar, ekonomik büyüme yanlısı politikaların Bonn'da yaptıkları sıkı pazarlıktan çok daha farklıdır.

Ve tabii ki, tanışma için de zaman ayrılacak: yeni liderlerden üçü, geçen zirveden bu yana ekonomilerin dümenine yeni geçen liderlerden oluşuyor (ve bir dördüncüsü, Andreotti, zirveyi İtalya başbakanı olarak güçlükle bitirebilir). Ama yine de, evsahibi Ohira tartışmalara Japonca olarak başkanlık edeceğinden, ulaşılacak hız, ölçülü bir hız olabilir.

POLİTİKA — 27 HAZİRAN 1979

Kütahya'da «TİT» militanları işkence yaptılar ve kan içtiler

- KÜTAHYA'DA 8 İLERİCİYİ SİLAH ZORUYLA BİR APARTMAN DAİRESİNE SOKAN VE «TÜRK İNTİKAM TUGAYI (TİT) MİLİTANI OLDUKLARINI SÖYLEYEN KİŞİLER, ELE ALDIKLARI 8 KİŞİYE 10 SAAT İŞKENCE YAPTILAR VE BİR İLERİCİNİN BACAĞINI BIÇAKLA DEŞİP AKAN KANI İÇTİLER
- İŞKENCE GÖRENLER, OLAYI VALİYE İLETİNCE «NE YAPAYIM...» YOK. YİNE, FAŞİST DESİGNE 1. ŞUBE ŞEFİNİ GÖREVLENDİRDİĞİMİ SÖYLEYEN HÜKÜMETE ... CEVABINI ALDILAR
- EMNİYET OLAYA 9 SAAT SONRA EL KOYDU. İŞKENCE YAPILAN EVDE KAN İZLERİ VE DUVARA ÇİZİLMİŞ «TİT» AMBLEMİ GÖRÜLDÜ. ANCAK İŞKENCECİ «TİT» MİLİTANLARI KENTTE HALÂ SERBESTÇE DOLAŞIYOR

● Kütahya'da 8 devrimciye TİT militanları tarafından işkence yapıldığını haber veren gazetemizin küpürü...

● Kütahya'da İSTA Muhabirinin gözlemlerine göre, halk olayın örtbas edilmek istendiği kanısında. Bu ciddi bir ürkeklik ve çekingenliğe yol açıyor.

Kütahya'da «kan içen» TİT üyesi faşistler hâlâ yakalanmadı, bölge halkı tedirgin...

- SEKİZ DEVRİMCİYE SABAHA KADAR İŞKENCE YAPAN TİT MİLİTANLARININ ARASINDA BULUNAN HÜSEYİN YILMAZ (KAMBUR) İLE MÜNİR ŞAHİN ELBİR'İN «ETLİK KATLİAMI»NDAN SANIK OLARAK ANKARA POLİSİNCE DE ARANDIKLARI İLERİ SÜRÜLÜYOR
- İŞKENCE GÖRDÜKLERİ APARTMAN DAİRESİNİN BİR ÜSTÜNDEKİ KATTA OTURAN DEVRİMCİLERİN ADLARINI, ELLERİNDEKİ LİSTE İLE KARŞILAŞTIRAN TİT MİLİTANLARI, ARADIKLARINI BULAMAYINCA UZUN SÜRE «ÖLDÜRELİM Mİ, ÖLDÜRMEYELİM Mİ?» DİYE TARTIŞTILAR.
- İŞKENCEYE SAHNE OLAN APARTMANIN BULUNDUĞU MAHALLEDE HÂLÂ TERÖR HAVASI ESİYOR VE MAHALLEDEKİ YURTTAŞLAR KONUYLA İLGİLİ HİÇBİR SORUYA CEVAP VERMİYOR, GAZETECİLERLE KONUŞMAKTAN BİLE KAÇINIYOR.
- İŞKENCE YAPILAN DAİREDE OTURAN VE MHP EĞİLİMLİ OLDUĞU SÖYLENEN KADIN, ERTESİ GÜNÜ KANLI EŞYALARI YIKADI, BİR KISMINI İSE BAŞKA BİR YERE TAŞIDI

Kütahya'da sekiz devrimciyi bir eve kapatıp sabaha kadar işkence yapan, bu arada bir devrimcinin bacağını bıçakla deşen ve akan kanı içen, gizli faşist örgüt TİT'in üyeleri hâlâ yakalanamadı. Bu arada ilk günler korkudan konuşamayan görgü tanıkları da olayın bazı yanlarına ışık tuttular. Ancak resmi makamların olayla ilgili «umursamaz» tutumu sürüyor. Bu yüzden de Kütahya'da toplumsal bir çekingenlik, ürkeklik gözleniyor. Halk «olayın kapatılmak istendiği» kanısında ve bu kanı Kütahya'da giderek yaygınlaşıyor.

YENİ BİLGİLER

22 Mayıs gecesi TİT militanları Kütahya'da Devlet Hastanesi'nde çalışan ve MHP eğilimli oldukları söylenen Veysel Uyumaz ve karısının oturdukları bir evde sekiz devrimciye işkence yapmışlardı. Olay gecesi faşist eğilimli karı-koca hastaneden izin almış ve geceyi de evlerinde geçirmemişlerdi. Böylece Sözeri Apartmanı'nın ikinci katı 22 Mayıs gecesi işkencehane olarak kullanılmıştı.

Gece sabaha kadar işkence gören devrimcilerden birini daha bulan İSTA Muhabirine, Mehmet Turan olayı anlattı.

Kütahya'nın bir köyünde öğretmenlik yapan Mehmet Turan, 22 Mayıs gecesi Kütahya'daki Bayram Parmak Remzi Atila, Mehmet Bardak adlı arkadaşlarını ziyarete geldi. Yanında da bir arkadaşı daha var: Şükrü Bulut.

Devlet Hastanesi'nin karşısındaki Sözeri Apartmanı'na gidiyorlar. Devrimcilerden Bayram Parmak bu apartmanın üçüncü katında oturuyor. Devrimciler mahalleye yaklaştıklarında...

Bundan sonrasını Mehmet Turan'dan dinleyelim:

«Mahalleye vardığımızda köşe başlarını bir takım kişiler tutmuştu. Hiç bir şeyden şüphelenmemiştik. Bayram Parmak arkadaşım evine giderken otomatik silahlı kişiler ellerimizi havaya kaldırttılar. Bizi eve sokarak üzerlerimizi soydular. Odada teyp sonuna kadar açılmıştı. Bize hangi örgütten olduğumuzu soruyorlardı. TİT militanları bu arada Remzi arkadaşın baldırlarını bıçakla deliyor, diğer bir arkadaşın kulağını keserek akan kanları içiyorlardı. Evde otomatik silahlar ve bombalar vardı. Kendilerinin TİT üyesi olduklarını söyleyen şahıslar biraz sonra reislerinin geleceğini ve hepimizi de tek tek öldüreceklerini söylüyorlardı.

«HALKIN KURTULUŞU» YAŞAMAMIZI SAĞLADI

Alt katta işkenceler sürerken, iki faşist yukarı çıkıp Bayram Parmak arkadaşın evinde arama yaptı. Evde daha önce Maocular oturmuş. Maocular buradan taşındıklarında «Halkın Kurtuluşu» gazetelerini beraberinde götürmemişler. Arama sırasında bu gazeteyi eline alan TİT üyesi Hüseyin Yılmaz (Kambur) «Bunlar yabancı değilmiş, bizden sayılırlar» dedi ve kendisinin de bir zamanlar «Maocu» olduğunu söyledi. Belki de bu günkü yaşamımızı bu gazeteye borçluyuz.

İşkence sırasında iki faşist daha geldi. Kimliklerimizle ellerinde bulunan listeyi karşılaştırdılar. Ellerindeki listede isimlerimizi bulamayınca aralarında tartışma çıktı. Bir kısmı «öldürelim» derken, diğer bir kısmı buna karşı çıktı. Yaklaşık 4 saat süren işkence ve sorgudan sonra öldürülmemizden vazgeçtiler.

Sabah saat 5-6 sıralarında «hiç kimseye söylememe ve polise bildirmemek» kaydıyla serbest bırakıldık. Bu arada «polisin de kendilerinden olduğunu, hem olsa olsa kendilerine 6 ay ceza verileceğini» söylediler. «Yoksa işiniz bitik» dediler.»

Olayın ardından bazı ayrıntıları aydınlatmak için Kütahya'ya giden İSTA Eskişehir muhabiri ise gözlemlerini şöyle anlatıyor:

KÜTAHYA'DA HALK KORKU İÇİNDE

Olayı iyice irdelemek ve kamuoyuna yansıtmak için gittiğimiz Kütahya'da halkı korku ve panik içinde gördük. İşkence gören gençleri soruştururken, onların en yakın arkadaşlarını bulduk. Bize yardımcı olmalarını arkadaşları nasıl bulabileceğimizi sorduk, ama söylemediler. Hepsi de korku içinde bizden kaçtılar. Bu yüzden işkence yapılan evi de oldukça zor bulduk. Mahalle halkı da büyük bir korku ve tedirginliğin içinde. Olayın geçtiği mahallede sadece bir kişiyle konuşabildik. O da kimliğini ısrarla sakladı. Olayın geçtiği gece çok sayıda kişi mahalleyi kontrol altına almıştı. Tüm mahalle durumdan tedirginlik duydukları halde durumu polise intikal ettirmekten korkmuştu. Olaydan sonra ertesi gün sabah işkence yapılan evin sahibi Ülkü Ocakları döneminde sekreterlik yapmış ve Kütahya Devlet Hastanesi'nde çalışan Veysel Uymaz'ın karısının kanlı eşyaların bir kısmını alelacele yıkadığı, diğer bir kısmını ise başka bir yerlere taşıdığı söyleniyor.

ETLİK KATLİAMINA DA KATILMIŞ

İşkenceciler arasında bulunan ve işkence yaptıkları kişilerin kanlarını içen TİT üyelerinden Ülkü Ocakları eski Başkanı Hüseyin Yılmaz (Kambur), Kütahya ÜGD üyesi Münir Şahin Elbir'in Ankara'daki Etlik katliamına da katıldıkları bildiriliyor. Bu iki TİT üyesinin Ankara Polisince de aranmakta olduğu söyleniyor. Bu nedenle Ankara'dan Kütahya'ya bir polis ekibinin gönderildiği de aldığımız bilgiler arasında.

Öte yandan bu azılı TİT üyelerinin zaman zaman Eskişehir'den Kütahya'ya girip çıktıkları da ifade ediliyor. Ancak bunların yakalanması için Kütahya polisinin hiç bir çaba sarfetmediği «olayın kapatılmaya çalışıldığı» halk arasında yaygın bir kanı.

● İşkenceci TİT militanlarından Kütahya Eğitim Enstitüsü öğrencilerinden ve Kütahya ÜGD üyesi Münir Şahin Elbir...

Suskunluk duvarları

İllegal faşist örgütlerin birbiri ardına ipliği pazara çıkıyor. Gün geçmiyor ki bir gizli faşist örgüt ele geçmesin; gün geçmiyor ki yeni bir ipucuna rastlanmasın.

ETKO, TİT bunlardan en çok adı duyulanları, en çok «sansasyon» yaratanları. Nitekim Politika'nın geçen sayılarında yer alan ve Kütahya'daki sekiz ilericinin gece boyu işkence görmesini anlatan haber, TİT adı verilen örgütün yeni bir saldırısını gözler önüne açıkça serdi. Üstelik ad vererek, adres vererek, gün, saat, dakika belirterek, olayla ilgili gerek en tüm ayrıntıları dolaysız kaynaklardan edinip sergileyerek. Bugün aynı olayla ilgili daha yeni, daha gelişmiş haberleri aktardık.

İşte bu noktada bir «suskunluk duvarı» apaçık ortaya çıkıyor. Kütahya'daki bir yanıyla insanlık dışı, bir yanıyla da manyakça işkence olayının yayınlanmasından bu yana günler, hatta haftalar Kütahya Emniyet Müdürlüğüne yansımasından bu güne ise tam 36 gün geçti. Ne bir ses, ne bir açıklama, ne de bir gelişme.

Tam tersine, katiller, bu olayın sorumlusu olan cinayet şebekeleri Kütahya - Eskişehir trafiğinde vızır vızır gidip geliyorlar. Kütahya halkı, güvenlik kuvvetlerinin açık ilgisizliği, umursamazlığı karşısında haklı bir ürkeklik, çekingenlik içinde. Bu faşist çetelerin cüretini daha da artırıyor.

Kaldı ki bu konuda bugüne değin yapılan açıklamalar, konuya yaklaşımlar, sıtma savaşını sivrisinek avlayıp öldürmek biçiminde anlayan bir yaklaşımı haber veriyor. Hükümet, belirgin bir «tercih»le faşist yuvaları dağıtmayı değil, faşist katilleri yakalamaya çalışmayı yeğliyor. Yakalayamaması, yakaladıklarını elden kaçırması ise bir beceriksizlik yorumunun sınırlarını aşıp, bir «niyetsizlik» yorumuna haklılık kazandırıyor.

Gazeteler «kamuoyunu yansıtır ve kamuoyunu oluşturur.» İnancımız o ki faşist tehlikenin ulaştığı azgın boyutlar üstüne gerek bu gazetede, gerekse demokrat eğilimler gösterebilen yayın organlarında yeterince bilgi var. Nitekim kamuoyu bugün «faşist terör» olaylarının temelinde hangi örgütün ve ideolojinin bulunduğunu açıklıkla kavradı. Faşist yuvalar kapatılmadıkça, faşist elebaşılar yakalanıp cezalandırılmadıkça, faşist terörün sonunun gelmeyeceğini, önünün alınamayacağını kamuoyu biliyor.

Bilmeyen bir Hükümet kalmış gibi. Bunu bilmemekle kalmıyor, bunun kendi kuyusunu kazmak anlamına geldiğini de bilmiyor.

Bir kere daha Hükümeti, faşist terörle savaş verme görevini Anayasal olarak yüklenmiş tüm kurumları göreve çağırıyoruz. Suskunluk duvarlarının yıkılmasını istiyoruz.

Suçluları yakalamakta belirgin bir ilgisizlik gösterenler suçlu olacaklardır yoksa...

● İşte TİT militanlarının işkence yaptığı ev...

141-142'nin 43 yıllık macerası

Hazırlayanlar:
ÖZLEM ÖZGÜR
SÜLEYMAN COŞKUN

Her yerde "komünist" görenler ve bir demokrat ses...

1949'da İstanbul Milletvekili Fuat Hulusi Demirelli, yasada yapılmak istenen değişikliği demokrasi adına eleştiren ilk ses oldu

— 6 —

Reşat Aydınlı (Denizli) — Yalnız komünistlik meselesi çok mühimdir. Daha evvel Hasan Dinçer'in de dediği gibi cezaları arttırmakla komünizmle elbet mücadele edilir. Fakat bu kafi bir tedbir değildir. Bunu yüksek meclis pekala çok iyi takdir buyurur. Bugün tahsilde bulunan İstanbul ve Ankara Üniversiteleri gençliği bu hayat pahalılığı muvacehesinde çok muzdarip bir yaşayış hayatına sahipse, bunu biz ıslah etmezsek bunu yüksek huzurunuzda ikinci kere arzediyorum, bunu evet biz ıslah etmezsek, ne şekilde acaba o menhus mikrobun yayılmasını önleyebiliriz? Herhalde ceza tehdidi ile olmasa gerek. Bunu önlemek için daha birçok tedbirler ittihaz etmemiz lâzımdır. Hükümetin bugün almakta olduğu tedbirler, ciddi bir tedbir olmamakla beraber, yine de faydadan ari değildir. Ama hükümet bununla, ben, komünizmle mücadele ediyorum derse zannediyorum ki büyük meclisi aldatmış olmaz kendisini aldatır.

Necati Erdem (Muğla) — Bugün ceza kanununun tadili icap eden bir çok mühim maddeleri mevcut iken, böyle kıymet ifade etmeyen birkaç maddeyi bu tasarı içinde dercetmekle 141, 142, 163. maddeleri tadil etmek için bir vesile aramak kastedildiğini her mütefekkir düşünebilir. Ama ben biraz insaflı düşündüğüm için böyle katı bir hüküm veremem. Yüksek meclisin takdirine bırakırım. Madde-i kanuniyeler müphem yazılmıştır. Bir hakimin o madde kanuniyeye nüfuz ederek her bir unsuru tetkik ve tahlil etmeye muvaffak olması, tatbikatta hata etmemesi çok müşgüldür.

Ezcümle, bir sınıfın diğer bir sınıf üzerinde tahakkümü fıkrası müphemdir. Bundan kast nedir? Bu fıkradan açık, tatbikata müsait bir mana istinbatı çok müşgüldür. Tahakküm ne demektir? Mahiyeti nedir? Hudutları nedir? Hangi fiiller tahakküm mahiyetine ve tahakkümün çerçevesine, hududuna dahil olabilir, hangi fiiller bundan hariçte kalır? Bunu ölçmek kolay bir şey değildir...

Muammer Alakant (Manisa) — Muhterem arkadaşlar, huzurunuza sevkedilen bu tasarı ile komünistlikle din propagandacılığı aynı müeyyidelerle cezalar karşısında bulundurulmaktadır.

Hepiniz biliyorsunuz ki, komünizm memleketimizin mali, kültürel müesseselerine kadar ilerlemiş yürümüştür. Nazilli bez fabrikasına kundak koyacak kadar müsamaha görmüş, Adana'da yanan depolar komünizm tahrikatına atfedilmiş, hatırlayacağınız Sivas hadisesi dahi vaki olmuştur. Bunların karşısında bir reaksiyon olmuş, hükümet vazifesini yapmamış, hükümetler arka arkaya vazifelerini yapmamış, milletvekilleri bunun karşısında hükümeti vazifeye davet etmiş, bütün partiler gruplarında hassasiyetlerini belirtmişlerdir. Bizzat Halk Partisi grubu hükümeti vazifeye davet etmiş, ve CHP grubu komünizm hakkındaki müeyyideleri itmam için yeni müeyyideler koymak için komisyon kurmuştur.

Komünizmin Türkiye'de olan bu hareketleri başka memleketlerde de olmuş, bir beşinci kol halinde memleketin milli müdafaa üslerine nüfuz ederek bu müdafaa imkânlarını selbetmek cihetine gitmişler, en demokrat memleketler bile ayrıca komünizm ile mücadele için yeni mevzular kaleme almış, Birleşik Amerika Cumhuriyetleri dahi komünizme karşı istisnai tedbirler almıştır...

BAŞKAN — FUAT HULUSİ DEMİRELLİ (İSTANBUL)

Sayın arkadaşlar, bu mesele parti meselesi değildir. Memleket meselesidir. Bizim halkımız demokrasiyi benimsemiştir. Esasen Türk demokrattır. Ve bugün halkımız demokrasiyi gözü gibi düşmandan korumak azmindedir. (sağdan bravo sesleri)

Onun için buna karşı tecavüz edenlerle mücadele elzemdir. Bu mücadele yapılmalıdır.

Fakat arkadaşlar demokrasiye taarruz türlü türlü olur. Demokrasiye kanun da bazen taarruz eder. Prensiplere uygun olmayan kanunlar demokrasiyi yaralar, zedeler arkadaşlar. Onun için hukuki prensipler hiçbir mülahaza karşısında feda edilemez. Anayasamız vatandaşa fikir hürriyetini temin etmiştir. Vicdan hürriyetini söz hürriyetini cemiyet teşkil etme hürriyetini, toplantı yapmak hürriyetini temin etmiştir. Bunlara karşı bir tatbikat yapmak yolsuzluğuna meydan verecek iltibaslı kanun formülleri kabul edilemez. Çünkü o zaman demokrasinin düşmanları değil kendisi yaralanmış olur.

Arkadaşlar bir zamanlar faşist rejimi altında yaşayan İtalya'da o zaman yürürlükte bulunan kanunu tetkik ettim. Bu gibi zararlı, devletin ve cemiyetin temellerine karşı hareketi mutazammın olan cemiyetlerin men'i hakkındaki kanunda, onlar maddelerinde daima «vislemment» yani, «cebrü şiddetle» tabiri kullanılmıştı.

Arkadaşlar, biz de demokrat bir memleketiz. Binaenaleyh Türk ilinde fikir üzerinde her zaman cemiyet teşkil edilebilir. Fakat cebrü şiddet kullanmak, bir fikir için, hatta muteber olan, en doğru bir fikir için dahi olsa, cebrü şiddet esasına müstenit cemiyet kurulamaz...

...Cemiyetler bahsinde o kadar ileri gidildi ki, iki kişinin görüşmesi bir cemiyet teşkili mahiyetinde telakki edildi.

Arkadaşlar, bu absürttür. Buna hiçbir akıl ve mantık cevap vermez Propagandayı anlarım, fakat iki kişinin birbiriyle görüşmesini cemiyet teşkil etmek suretiyle telakki ve ona göre ceza tertip etmek hiçbir vakit akla gelmemek lazım gelen bir husustur. Fakat bu kanunda yer almıştır. Bu maddeler iyi düşünülerek sevkedilmemiştir. Acele tanzim edilmiştir.

Arkadaşlar, son olarak şunu da arzedeyim:

Demokrasi yolunda milli hakimiyetin zihayat olarak tatbik edilmesi en başta gelen demokrasi esasıdır. Her şeyden önce bu esasa riayet gösterilmesini hükümetten talep ederim.

Daha sonra mecliste baştan beri olduğu gibi 141, 142'nin yerine 163 tartışması etken hale geldi. Hatta bir ara Başbakan Şemsettin Günaltay kürsüye gelip son derece sert bir konuşma ile hükümetinin ne denli müslüman ne denli dinine bağlı bir hükümet olduğunu anlattı. Bu arada kanunun 141 ve 142. maddelerinin neden getirildiğini de kısaca şöyle izah etti:

«Bu kanunun amacı herşeyden evvel muhtelif kisvelerde beliren ve ilrmesi türlü memleketlerde görülen komünist harekatının inkişafına meydan vermemek, memleketin huzur ve sükununu temin etmek, ve nihayet demokrasimizi hür ve serbest bir muhit içinde yaşatmaktır.»

Başbakan Günaltay'ın konuşmasından sonra başkan birleşimi ertesi gün onda toplanmak üzere kapattı.

FUAT KÖPRÜLÜ SÖZ ALIYOR

9 Haziran günkü birleşimin ilk oturumu başladığında, önce Demokrat Parti grubu adına Profesör Fuat Köprülü (İstanbul) söz aldı. Köprülü profesör olduğu için her konuda derin bilgi sahibiydi. Bu nedenle de komünizm konusunu da ayrıntılı bir biçimde incelemişti. Partisinin milletvekillerinin anlattıkları şeylerin yanlış anlaşılmasından şikâyetçiydi. Oysa DP parti programında da yazılı olduğu gibi azılı bir antikomünistti.

Köprülü derin bilgisini milletvekillerine gösterebilmek için zaman zaman örnekler de verdi konuşmasında:

«... Bundan iki sene evvel İstanbul'da Beyoğlu Caddesinden geçerken Rus sefaretinin önünde teşhir edilen propaganda resimleri gözüme çarptı. Baktım, çok kocaman sarıklar ve muhteşem cübbeler. Gözüm de pek iyi görmüyor, yaklaştım, altlarında kimisi, meselâ Özbek Şura Cumhuriyetinin reisi, başında kos kocaman bir sarık, birisi bilmem nerenin reisul uleması, birisi bilmem nerenin nesi. Hepsi bilâ istisna böyle büyük mevki sahiplerini gösteren adamlar. Hepsi çok büyük sarıklar ve muhteşem cübbelerle mahalli ve dini kıyafetlerle gösteriliyordu. Arkadaşlar bunun çok açık bir propaganda vasıtası olduğundan şüphe edilebilir mi?»

Demokrat Parti sözcüsü Profesör Fuat Köprülü'nün bu çok bilimsel (!) sözleri Başbakan Şemsettin Günaltay'ı da ziyadesiyle sevindirdi. Bir gün önce Demokrat Partililerin ortaya çıkıp yasa değişikliği önerisini eleştirmeleri Günaltay'ı hayli tedirgin etmişti. Oysa... Sonunda Günaltay da çıkıp bir konuşma yaptı ve DP'lilere teşekkür etti. Önemli olan komünizmi yenmekti gerisi boştu zaten...

Başbakanın ve DP sözcüsünün konuşmalarından sonra bazı önergeler okundu. Bu önergelere göre değişiklik tasarısının komisyonlara geri gönderilmesi isteniyordu. Önergeler oylanıp reddedildi. Ardından da maddelere geçilmesi kabullenildi. Sıra 141'nci maddenin üzerinde yapılacak ayrıntılı, teknik, bilimsel tartışmaya gelmişti...

Başkan — Madde hakkında söz isteyen var mı?

Adnan Adıvar (İstanbul) — Hükümetin izah ettiği gibi kendi gördüğü lüzum üzerine bunları ağırlaştırmayı tasavvur etmiş, teklif yapmış ve komisyonda kabul etmiş. Hükümetin gördüğü lüzum doğru mudur? Değil midir? Bunu söyleyecek vaziyette değilim. Çünkü bu gibi işlerde bütün delail, bütün vesaik hükümetin elindedir.

Yalnız burada bazı noktalar hakkında arkadaşların dikkatini celbetmeyi kendime vazife bilirim. O da şudur: «Memleket içindeki içtimai bir sınıfın diğeri üzerinde tahakkümü» maksat anlaşılıyor. Demin arkadaşlar izah ettiler. Tahakküm yapacak ve hürriyeti bozacak bir sınıftır. Malumdur. Fakat bu arada nizamları devirmek dedikten sonra yalnız bir tarafı dikkate alıyoruz. Bu nizamları deviren bir diğer taraf ta vardır. Ve bu harpten evvel bunu Avrupa'nın her tarafında gördük. Onun adına nazizm, faşizm diyorlar. Onun hakkında burada birşey yok. Nizamları devirmek, bu devirmek lügatını de anlamıyorum, fakat Türkçe diye alınmıştır. Ne ise onun üzerinde durmayacağım. «İçtimai temel nizamları devirmek, demokrasi esaslarını bozmak amacıyla» diyelim. Yani «demokrasi esaslarını boğmak» ibaresinin ilavesini talep ediyorum. Nasıl diğer ideolojiler demokrasiyi tehdit ediyorlarsa nazizm ve faşizm de aynı şekilde demokrasiyi tehdit ve ihlal ediyor. Onun için bu fıkranın da buraya eklenmesini teklif ediyorum.

Sonra 142'nci maddede propaganda yapmak, telkin yapmak meselesine gelince, bu çok naziktir. İki kişi bir yere gelip kendi kendimizi tenkid etmeye bazı kere iyi nazarla bakmayanlar olabilir. Derin görmeyenler bunu bir nevi milli hissiyatı zayıflatmak gibi telakki edebilirler. Mesela biz Türklerde şu iş fena gidiyor demek milli hissiyatı sarsabilir manasına gelebilir. Onun için maddeyi biraz daha vuzuh verirsek, bu suretde kanunda hürriyetperverlik esasına mutabık bir kanun olarak çıkar.

Yarın: Görüşmeler sürüyor...

---

tırmık — AYDIN ENGİN

Saçını tara, Vali!..

Mersin Soda Sanayii işçilerinin dört dörtlük demokratik eylemi sürüyor. Mersin'den yola çıkan soda işçileri Ankara kapılarına dayandı dayanacak. Bu yazı yazılırken durum böyleydi. Bu yazı yayınlanırken sanırsak eylem bitmiş olacak.

Ama nasıl bitmiş olacak?

Bin türlü söylenti var. Ankara'ya girebilecekler mi, giremeyecekler mi? Bir provokasyon tezgâhlanacak mı, tezgâhlanmayacak mı? Soda işçilerinin sınıf bilinci bu provokasyonu boşa çıkaracak mı, çıkarmayacak mı?

Bu soruları soranları endişeleri, evhamları ile başbaşa bırakalım. Biz, soda işçilerinin eyleminin sonucunu şimdiden (26 Haziran Salı) bilip söyleyebiliriz:

Soda işçilerinin Mersin - Ankara Yürüyüşü diye adlandırılan eylemi zaferle taçlanacak. Bu bir kehanet değil. Evham sahiplerinin durup dinlenmeden yineledikleri sorulardan bağımsız söylüyoruz bunu. Eylem, Mersin'den Ankara'ya doğru ilk adımın atıldığı gün zafere ulaşmıştı.

Yazının girişinde bu eylem için «dört dörtlük» nitelemesini kullandık. Yani eksiksiz, iyi tasarlanmış iyi örgütlenmiş ve iyi yürütülen bir eylem. İşçi sınıfının hünerli elleriyle yaratıcı aklını uyumla birleştirişini kanıtlayan bir eylem...

Üstelik akla karayı, dostla düşmanı bir kerre daha ayırdetmeyi sağlayan bir eylem. Tümünü saymak olanaksız. Zaten bu Soda işçilerinin işi. Biz bugün, olup bitenlerden birine, bir «tırmık» atıp geçeceğiz.

* * *

Konya'nın bir valisi var (mış). «Mış» dedik, çünkü adını biz de gazete haberinden okuduk: Öner Halilloğlu...

Vali, bu demokratik eylemi gerçekleştiren Soda işçilerini Cihanbeyli civarında durdurmuş, Ülkü-Bir denen faşist yuvanın, Konya'daki toplantısını bahane ederek engellemek istemiş. Sonra da «bir tek slogan duyarsak, tararız» demiş...

Breh, breh, breh... Gördünüz mü Vali'yi. Vali dediğin böyle olmalı işte. Adam sanki saçını tarar gibi konuşuyor: «Bir tek slogan duyarsak tararız...»

Ölümlere kanıksanan bir ülkede, Konya Valisi'nin, utancın sınırlarını zorlayan bu sözlerine gülüp geçilebilirdi ama hayır, gülüp geçmeyelim. Adam saçını taramaktan söz etmiyor, Mersin'in yiğit Soda işçilerini mermiyle taramaktan söz ediyor.

* * *

Yıllardan 1979'dur. Oldukça önemli demokratik açılımlar sağlayan 1961 Anayasası, orası burası kesilmiş olmasına rağmen yürürlüktedir hâlâ. Ve saçını değil, işçileri taramaktan söz eden vali, bu Anayasa ile bağlıdır. Canı istese de istemese de... Hoşlansa da, hoşlanmasa da... Kabul etse de etmese de...

Yok eğer «ben Anayasa, babayasa anlamam, dediğim dedik, çaldığım düdük» diyorsa, o zaman da öğretirler adama Anayasa'nın ne olduğunu, Anayasa'nın kişilere ve sınıflara hangi hakları ve özgürlükleri tanıdığını. Öğrenmek istemezse Vali, bu kez de söke söke öğretirler.

Şimdi şu adını bile yeni öğrendiğimiz, bir «kıymet-i harbiyesi» olmadığı için de aklımızda tutmaya niyetli olmadığımız Konya Valisi Öner Halilloğlu'na, örneğin bir 23 Nisan töreninde, ya da bir açılış töreninde attığı, atacağı, atabileceği nutuklardan bir cümle seçip sonra da sözümüzü edelim.

— Bu vataaaaan... Bu milleeeeet... Sakaryalardaaaaa... Özgürlükçü demokratik rejimimizin temeline dinamit koymak isteeeeeyennnn... diye sürüp giden sade suya tirit nutuklardan söz ediyoruz.

Vali'nin görevi yurttaşların Anayasal haklarını herhangi bir kısıtlama olmaksızın kullanabilmelerini sağlamaktır. «Vatan, millet, sakarya» dedikten sonra eklediğiniz o «özgürlükçü demokrasi» sözleri var ya, işte o sözler Mersin Soda Sanayii işçilerinin, Konya Ovası'nda da, Konya kentinin alanlarında, caddelerinde de sloganlar söyleyerek yürüyebilmeleri, demokratik istemlerini haykırabilme özgürlüğüdür. Burjuva demokrasisinde söke söke alınmış haklardır bunlar. Konya Valisi'nin paşa gönlüne kalmış haklar değil.

O yüzden göreviniz, Soda grevcilerinin, sloganlarını haykırarak yürümelerini sağlamaktır. Görevlerinizden biridir bu. O yüzden maaş alıyorsunuz. İşçilerin ücretlerinden kesilen vergiler, bir devlet memuru olan ve sadece o olan size işte bu yüzden maaş olarak ödeniyor.

Bunları yapmayacaksanız, yapamayacaksanız...

O zaman çekilin köşenize ve saçınızı tarayın Vali!..

ACILI YILLAR
Eduard Claudius
Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

İnsanları ve kentleri tahrip eden zarar ziyanın korkunç büyüklüğünü, giderek daha iyi ölçüyordum

— 25 —

Fakat şunu da söyleyeyim ki, edebiyatla ya da politikayla uğraşmam için herşeyden önce uğradığım haksızlığın giderilmesi şarttır. Bunun için de istediğim şeyler: Münih'te bana oturulabilir doğru dürüst bir oda ayırması, Komünist Partisi'nin beni de üyeleri arasına kabul etmesi, Amerikan askeri hükümetinin mevkiimi tanıması ve kitaplarımın dağıtımını sağlaması; en son yazılarım ve resmen tavır alışımdan önce Mein Kampf'ın (*) yazarına karşı vermiş olduğum mücadelemi belgeleyen 1939'dan bu yanaki anılarımı yayınlaması —elyazmalarımı bir Alman yayıncıya mı, Fransız'a mı, yoksa Rus'a mı vermem gerek?— gibi konulardır. Son olarak, bir sinema şirketinin «Geleceğin İnsanı» adlı senaryomu ciddi olarak ele almasını da istiyorum. Sanat anlayışından, yani sevgiden yoksun olanların durumu bana vız gelir. Laternamın sesiyle Münih harabelerini uykusundan uyandıracağım. Göreceğiz bakalım, insanlar geleceğin büyük yapıtını yaratmak için yerlerinden doğruluyorlar mı? Eğer başarırsam, yeni bir Alman komünist partisi kuracağım. Başkalarını değil kendi kendisini eleştirmesini bilenler buyursun gelsin.

Başaramazsam, aynı girişimleri Friburg'da (Fransızlar için), Köln'de (İngilizler için) ve Dresde'de (Ruslar için) yapacağım. Eğer oralardan da bir sonuç alamazsam Almanya'ya kesin olarak arkamı dönmem gerekecek. Bu iş benim için kutsaldır. Müzik, deliliğimi geçirdi. Özgürlüğün yolu üzerinde boşu boşuna dolaşıp duranları kurtuluşa doğru götürmem niçin olanaksız olsun? Bütün insanlar kendilerine yol gösterecek bir yıldız ararlar!

Heil, (*) Rus halkı!
Bütün ülkelerin proleterleri
birleşin!
Yaratmayı bildiğinizi gösterin!
Yoksa siz de lanetlenmekten
kurtulamazsınız.
Derhal başlamadığınız takdirde
Şeytan sizin de yakanıza yapışacaktır!

Yakında öğrenmek mutluluğuna ereceğim kişisel çalışmanız için en iyi dileklerimi kabul ediniz. Sevgiler, saygılar.

K. B. Meşov

Ondan aldığım son haber bu oldu. Ya açlıktan, ya umutsuzluktan, kuşkusuz her ikisinden de, kısa süre içinde can vermiş olsa gerek. Bu iş beni çok derinden sarsmıştı. İnsanları ve kentleri tahrip eden zararziyanın korkunç büyüklüğünü, giderek daha iyi ölçüyordum.

★

Amerikan askeri hükümetinin bir Alman Eyalet Hükümeti kuracağı yolundaki haberler yoğunluk kazandı. Demokratik partilerin eski üyelerince meydana getirilecek hükümetin, hiçbir şekilde politik görev yüklenmeyeceği, sadece yönetim görevine sahip olacağı bildiriliyordu. Politik görev için daha pek erkendi. Bu konuda biz komünistlere bile çağrıda bulunuldu.

Savaş sonrasının bu ilk sonbaharının başlamasıyla birlikte, ilk mesleki derneklerin kurulmakta oldukları da görüldü: Yazarlar Birliği, Gazeteciler Sendikası bunlar arasındaydı. Bu derneklerin demokrat tavrına rağmen Amerikalılar, onların başına belirli hiçbir politik görüşü olmayan adamlar getirmeye uğraşıyorlardı. Bu çok açıkça belli oluyordu. Tekrar Amerikan üniforması giymiş olan Hans Habo durmadan bu yönde çalışıp duruyordu. Yapabildiği her yerde, elindeki her türlü olanağı kullanarak komünistleri önemli görevlerden uzaklaştırmayı deniyor, arada bir başardığı da oluyordu. Almanlar, daha «sıcak savaştan» yeni çıkıyor ve henüz «soğuk savaşın» kurallarını bilmiyorlardı.

Biz, bir taraftan, Johannes R. Becher tarafından Berlin'de kurulmuş olan «Almanya'nın Yenileştirilmesi Kültür Merkezi»ne benzer bir model üzerinde çalışmaya hazır insanları bir araya getirmeye çalışıyorduk. Fakat liberal düşünceli aydınlar topluluğu bile kendini kenara çekiyordu. Kimse Berlin'le ve «Ruslar»la ilişki kurmak istemiyordu. Gene de, tanınmış bir desinatör olan Hermann Virl ile, daha yaşlı, zeki ve silik bir adam olan Niehaus yönetiminde bir «Kültür Birliği»nin kurulduğu görüldü.

— Amerikan askeri hükümetinin bir Alman Eyalet Hükümeti kuracağı yolundaki haberler yoğunluk kazandı...

(*) Mein Kampf: Kavgam, Hitler'in kitabı.

(*) Heil: Yaşasın!

(Devamı var)

Tedavisi için yurtdışına gönderilmeyen bayan basketbolcu "Bu tür olaylar yalnız benim başıma gelmedi,, dedi

Gülseren'i yazgısıyla başbaşa bıraktılar

YORUM

Odalarına yan kapı yaptıranlar (!)

BASKETBOLCU Gülseren Gönül'ün dramını okurken, insan, insan olmaktan utanıyor.. Sanırız en utanması gereken de yönetim koltuğunda oturanlardır.. Onlardır ki, sporcunun başarılı dönemlerinde yan yana olabilmek ve haklarında konuşabilmek için neler yapmadılar... Ama gel-gör ki sporcu düşmeye görsün.. O artık suyu sıkılmış bir limondur. Ondan çıkar sağlanamaz..

İŞTE böyle düşünüyorlar.. Haksızmıyız.. Gülseren'i görmemek için odalarında bir dolu yan kapılar yaptıran yöneticiler dünü ne çabuk unuttular.. Daha dün onlar değilmiydi ki Gülseren'i kapıda karşılayıp yan yana resim çektirenler... Onun terini sosyal-ekonomik-siyasal çıkarları doğrultusunda kullananlar.

SPORCUYU bu gözle gören yöneticiler elbette sporumuz adına olumlu karar veremezler.. Vermediler de. Sporcunun sırtından geçinenler bir gün bunun hesabını vereceklerdir.. O gün de gelecektir. Sporcular örgütlenip bu sömürücüleri sırtlarından attıkları gün artık odalarından rahat kaçabilmek için yan kapı masalını uydurmaya gerek kalmayacaktır.. Zira o kapılar onlara bir daha açılmamak üzere kapanacktır.

POLİTİKA SPOR SERVİSİ

Ankara (Politika) — Yıllar yılı oynadığı her takımı Türkiye birincisi yapan, ancak rahatsızlığı nedeni ile bir süre Avusturya'ya giden Gülseren Gönül'ün döndükten sonra tekrar rahatsızlanması ve ondan sonra olanlar gazetemizde yer almıştı.

Halen Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Tesisler Dairesinde mimar olarak çalışan Gülseren Gönül, «Bu durumun yalnız kendi başına gelmediğini, tüm sporcuların ülkemizde değişmez bir yazgısı» olduğunu söyledi. Olanları Gülseren'in ağzından dinleyelim: «8-9 yaşları arasında aşırı bir biçimde büyümeğe başladım. O zamandan beri hastane hastane dolaşmaya başladım. Ne hekim ne de araç-gereç vardı. Daha sonra basketbola başladım. Önce Maarif sonra Yükseliş Kolejinde. Ancak rahatsızlığım sürüyordu. Tam o sırada tedavimi de üstlenmek koşulu ile Avusturya'nın Union kulübünden teklif geldi, gittim. Verdiğim hizmet, döktüğüm ter karşılığı hem tedavi ettirdiler hem iş buldular bana. 4. kez ameliyattan sonra özlediğim yurduma, aileme ve arkadaşlarımın yanına döndüm. Ancak ameliyatım mikrop kapmış. Hemen Ankara Tıp'a gittim. Türkiye'de tedavisi yok dediler. Oradan Numune'ye gittim. Gene aynı yanıtı aldım. Mademki tedavisi yok yurtdışına gönderin, ben memurum aynı zamanda, dedimse de olmaz dediler. Bunun üzerine Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen'e başvurdum. Beni özel ilişkileri olduğu Hacettepe Hastanesine gönderdi. Şimdi Hacettepe'de tedavim sürüyor. Kendilerinin bu konuda uzman olduklarını duydum. Sağolsunlar yakın ilgi gösteriyorlar. Ancak benim 4 kez ameliyatımı yapan, araç-gereç olanağı ve ilâçları olan bir ülkede, Avusturya'da tedavim gerekiyor. Ancak bu olanağı sağlamıyorlar. Kendime emin olun ki üzülmüyorum. Ülkemizde spor yapanların kötü yazgılarına üzülüyorum. Tüm sporcuların yıllardır değişmemiş yazgılarıdır bu. İnanın **15 yıldır spor yapıyorum. En çok ayda 750 lira aylık verdi oynadığım kulüpler. Hatta oynadığım ilk Maarif Koleji bana ayda 150 lira verecekti, onu bile vermedi. düşünün ki 15 yıllık basketbol yaşamımda oynadığım takımlar, ilk yıl dışında 14 yıl şampiyon oldular. Şimdi ne onlar ne yöneticiler hiç birisi yok ortada. Olanak bulsam kendi paramla gideceğim. Ama dar gelirli bir aileyiz. Ben teknik eleman olarak ayda 6250 lira para alıyorum. Elimden bir şey gelmiyor.»**

● 15 yıllık basketbol yaşamının 14 yılını şampiyon takımlarda geçiren Gülseren: «Şimdi şampiyon olduğumuz takımların yöneticilerinin hiç birisi ortada yok. Olanak bulsam kendi Paramla tedavi olacağım

YÖNETİCİLER ORTADA YOK. ORTADA OLANLAR DA, DEVLET MEMURUYUZ, KONUŞAMAYIZ, DİYOR

Konu ile ilgili olarak aradığımız Spor Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Nuri Kılcı'nın sekreteri Nuri Kılcı'nın yerinde olduğunu söyledi ve ismimi sordu. Biraz sonra ise Nuri Bey'in yan kapıdan çıkmış olabileceğini, odasında olmadığını söyledi. Böylece en az 100 kez gittiğim bu odada bir yeni yan kapının açılmış olduğunu öğrendim. BTGM Başyardımcısı Cemil Oka ise hiçbir konuda açıklama yapamayacağını, istersem özel olarak konuşabileceğimizi, ancak resmi olarak bir şey söyleyemeyeceğini bildirdi. Gerekçe olarak da «... devlet memuruyum, konuşamam» dedi. Sayın Bakanla görüşmek olası değil, BTGM Vekili Ergun Aymergen de toplantıda olunca bu konuda yöneticilerimizden bir görüş alamadık.

SPORUMUZDAKİ DEĞİŞMEYEN BU YAZGI BİR GÜN MUTLAKA DEĞİŞTİRİLECEKTİR

Durum özet olarak bu. Gülseren'in dediği gibi değişmemiş bir yazgı. Bugün o, dün Ahmet'ti, yarın Mehmet. Değişmez mi bu yazgı? Değişmez, değişmez ama, değiştirilir. Tek tek savaşım yerine örgütlü olunursa.

Denizlispor'a yardım amacıyla kentte kömür, demir ve çimento satışlarından ton başına 10 lira bağış alınacak

Denizli (ABC) — Denizli'de kömür, çimento ve demir satışlarından Denizlispor için ton başına 10'ar lira teberru alınacağı ve böylece kulübe yeni sezon için 500 bin lira civarında gelir sağlanacağı bildirildi.

Denizlispor kulübü yöneticileri, konuyla ilgili olarak Denizli Valisi Celal Kaya Can'ı makamında ziyaret etmişler ve kulübe ek gelir kaynakları bulunması için yardım istediler. Yapılan görüşmeler sonucunda kömür, çimento ve demir satışlarından Vilayet eli ile ton başına 10'ar lira teberru toplanması kararlaştırıldı.

Vali Celal Kaya Can konuyla ilgili olarak «Denizli'ye hizmet için geldim. Her alanda Denizlililere yardımcı olmak istiyorum. Kentin temsilcisi olan Denizlispor'un düştüğü mali bunalımdan kurtulması için çaba göstermek de görevim sayılır» dedi.

Denizlispor yöneticileri de Vali'ye yardımlarından dolayı teşekkür ederek, bu teberrular ile Denizlispor'un daha güçleneceğini ve mali yönden güçlü Denizlispor'un da hedefe daha kolay varacağını söylediler.

Kilisspor yardım kampanyası ilgi görmedi

Kilis — Açılan yardım kampanyalarından umduğunu bulamayan Kilis'in tek amatör kulübü Kilisspor kendi imkânlarıyla güçlenme kararı aldı.

Kilissporlu yöneticiler «Biz Kilisli sporseverlerin ilgisini bekleyerek boşuna vakit öldürüyoruz. Oysa her kentte olduğu gibi Kilisspor da Kilis'lilerindir. Ancak çok az ilgi gören kulübümüz kendi yağıyla kavrulmaya çalışacaktır. Sporcu ve yöneticiler kendi maddi olanaklarıyla 5 dalda faaliyet gösteren kulübümüzü ayakta tutmaya çalışacaklardır. Kulübümüzün kendi imkânlarıyla yükselmesi için elimizden ne gelirse yapacağız» dediler.

İzmir'de Yerel Yönetimler ve Spor Paneli yapıldı

İzmir'de yayınlanmakta olan «Merhaba» haftalık spor dergisinin düzenlediği «Yerel Yönetimler ve Spor» paneli yapıldı.

Ülkemizde izlenen spor politikasının yanlışlığının yerel yönetimlerde de kendini gösterdiğinin saptandığı panele belediye başkanları, spor hekimleri, Beden Terbiyesi yetkilileri ve sendika temsilcileri katıldı. Panel çok sayıda izleyici tarafından ilgi gördü.

Panelin bitmesinden sonra izleyicilerin istemleri doğrultusunda davranan düzenleme kurulu, bir de açık oturum düzenledi.

Açık oturuma İzmirspor kulübü başkanı Cavit Ölçer, Çınarlı Meslek Lisesi müdürü Ali Pancarcı, Urla Lisesi beden eğitimi öğretmeni Hikmet Dikmen, Ege Amatör Sporcular Derneğini temsilen Ertuğrul Kantarcı, Çamdibi Belediye Başkanı Kamil Tunca katıldılar. Yerel yönetimleri temsilen sadece Kamil Tunca diğer konuşmacıların dile getirdiği sorunları yanıtladı. Panel ve sonrasında düzenlenen açık oturum günün geç saatlerinde sona erdi.

Ali, profesyonel kukla tiyatrosuna geri çağrıldı

Ringlerde yirmi senedir, soytarılığı ve şampiyonluğu ile ünlü Muhammed Ali profesyonel yaşamını bitirme kararını açıklamıştır. Buenos Aires'deki basın toplantısında altı hafta içinde boksu bıraktığını resmen açıklayacağını bildiren 31 yaşındaki şampiyon: «Artık çekilme zamanı geldi, ama önemli olan üç kez dünya ağır siklet ünvanını kazanan şampiyon olarak boksu bırakmamdır» dedi. Sözünü tutup tutmayacağı ise şüpheli.

1960 yılından beri 59 profesyonel maçında sadece Fraizer, Norton ve Spink'e yenilen Muhammed Ali, ringlerin dünya şampiyonu olarak kendine gereksinimi olmadığına gerçekten inanacak kadar akılsız değildir. Er ya da geç, Ali çekilince profesyonel boks dünyası kendini iflastan birkaç yıl kurtaran Ali'den yoksun kalacaktır. Geçenlerde Dünya Boks Birliği'nin (WBC) düzenlediği Larry Holmes ve Mike Weaver ağır siklet dünya şampiyonluk maçının yapılmayacağı haberi açıklandı. Amerikan televizyon kurumları bu maça ilgi göstermemişlerdi.

1960 yılında Roma'da Olimpiyat şampiyonu olan, diğer adı ile Cassius Marcellus Clay'in profesyonel kukla tiyatrosunu terketmekte acele etmemesi için bir belirti de bu durumdur. Çünkü Ali salt yumrukları ve hokkabazlığı ile değil, aynı zamanda boksu bilen biri olarak ilgi çekici bir insandır.

Nihayet Ali, Haziran ayı içinde Berlin'i de kapsayan bir Avrupa turnesine çıkacağını açıkladı.

Ünlü İngiliz düşünürü Bertrand Russel, M. Ali olgusu için şunları söylemiştir: «Her boks şampiyonu için gizemli bir hava yaratılmıştır. Bundan dolayı tüm dünyanın bir şampiyonun düşüncelerini merak etmesini yadırgamıyorum. Ali de insanların beklediğini yapmıştır ve dünyayı şaşırtmıştır.»

Muhammed Ali Nisan ayında Güney Afrika'daki ırkçı rejime karşı verilen savaşımı desteklediğini açıklamıştır.

Çamlıca Kız Lisesi'nde başarılı sporcular sınıfta kaldı

ÖMÜR COŞKUN

Çamlıca Kız Lisesi'nin Okullararası Atletizm Yarışmalarında elde ettiği başarılı sonuçlar günün konusu oldu. Ve bu okulda ilginç gelişmeler izlenmekte. Özellikle yarımşalarda başarılı olan sporcuların derslerinde başarısız olmaları, hele hele bazı öğrencilerin beden eğitimi dersinden sınıfta kalmaları bazı suçlamaları da peşisıra getirdi.

Atletizm antrenörü Nihat Çelik Ertuğrul, okul yönetimini, spor yapan öğrencileri kasıtlı olarak sınıfta bırakarak okul sporuna büyük bir darbe vurduğunu öne sürerken; okul yönetimiyle, sporcuların bir bölümü, bu tür iddiaların asılsız olduğunu belirttiler.

Çamlıca Kız Lisesi sporcularından bir bölümü okul yöneticileriyle...

BAŞKAN ÇÖLAŞAN VE BAZI YÖNETİCİLER, MÜSABAKA YERİNE GİTMEDEN YÖVMİYE ALMIŞLAR

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Halter Federasyonu hakkında soruşturma açtı

Ankara (Politika) — Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü müfettişlerinin Macaristan'da yapılan Avrupa Şampiyonasına katılan iki haltereiyi günlerdir İstanbul'da aradıkları öğrenildi.

Konya'da yapılan Türkiye Şampiyonası sonrası başkan Refik Çölaşan dahil bazı sporcu ve yöneticilerin müsabaka yerine gitmeden yevmiye aldıklarının ihbar edilmesi üzerine açılan soruşturma ilginç boyutlara ulaştı.

Soruşturmayı yürüten müfettiş Halter Federasyonuna başvurarak İstanbul Bölgesi sporcularından Hidayet Akın ile birlikte her sporcunun ifadelerini alacağını bildirdi ve bu nedenle kendilerinin Ankara'ya çağrılmasını istedi.

Halter Federasyonu yetkilileri bu istek üzerine iki halterclnin Avrupa Şampiyonasına katılmak üzere Macaristan'da bulunduğunu açıkladılar.

Yetkililerin bu sözlerine inanmayan müfettişin İstanbul'a giderek iki gün süreyle Hidayet Akın ile arkadaşlarını aradığı ve bulamayarak geri döndüğü haber verildi.

Halterciler yurt dışında olduğu halde kendilerini İstanbul'da arayan ve bu nedenle yevmiye alan müfettişin hakkında da soruşturma açılması beklenmektedir.

● Halterciler yurt dışında olduğu halde kendilerini İstanbul'da arayan ve bu nedenle yövmiye alan müfettişin hakkında da soruşturma açılması bekleniyor.

Türkiye Bireysel Atletizm Birinciliği Ankara'da yapılacak

Ankara (A.A.) — Yıldızlar, Genç Erkekler ve Genç Bayanlar Türkiye Bireysel Atletizm Birinciliği 30 Haziran - 1 Temmuz günlerinde Ankara Naili Moran Atletizm Sahası'nda yapılacak.

Atletizim Federasyonu Genel Sekreteri Altan Ketizmen'in verdiği bilgiye göre, 300'ün üzerinde atletin katılması beklenen birincilikte, Federasyonca belirlenen baraj derecelerini aşan ve sıralamada 1. ve 2. olan genç erkek ve genç bayan atletler itfai güç yardımından yararlanacaklar.

DÖRDÜNCÜ FEDERASYON DENEME ATLETİZM YARIŞMALARI DA ANKARA'DA YAPILACAK

Öte yandan 4. Federasyon Deneme Atletizm Yarışmaları 30 Haziran - 1 Temmuz günlerinde Ankara Naili Moran Atletizm Sahası'nda yapılacak.

Yarışmalara Ankara ve İstanbul'dan 34'er, İzmir'den 13, Mersin'den 6, Zonguldak'tan 4, Balıkesir'den 3, Ağrı, Bursa, Gaziantep ve Manisa'dan birer atlet olmak üzere toplam 98 sporcu çağrıldı.

Hamit Kaplan Güreş Turnuvası için hazırlıklar sürdürülüyor

Ankara, (A.A.) — Hamit Kaplan Güreş Turnuvası ile ilgili hazırlıklar tamamlanmak üzeredir.

6-8 Temmuz tarihleri arasında Bursa'da yapılacak olan Hamit Kaplan Güreş Şampiyonası için Güreş Federasyonu 12 ülkeye davet yazısı yazmış ve ancak bugüne kadar sadece İran'dan olumlu cevap gelmiştir.

Güreş Federasyonu Genel Sekreteri Asım Yılmaz, davet yazısında son cevap tarihini 27 Haziran olarak belirlediklerini söyleyerek «büyük bir ihtimalle en az beş ülkenin Hamit Kaplan Güreş Turnuvasına katılacağını tahmin ediyorum» demiştir.

Sakarya Mithatpaşa İlkokulu puanlı atletizm yarışlarında Türkiye birincisi oldu

Sakarya (ABC) — Sakarya Mithatpaşa İlkokulu kız takımı Eskişehir'de yapılan İlkokullararası Puanlı Atletizm Birinciliklerinde 636 puanla 40 takım arasından Türkiye ikinciliğini elde etti.

İlkokullararası Puanlı Atletizm Yarışmasında 3 Türkiye birinciliği, 6 Türkiye ikinciliği olmak üzere 9 madalya kazanan minik sporcular Sakarya'da büyük ilgi gördüler.

EKRAN

ARI

ELEKTRONİK BEYİN

Türkiye ilgilerinin düzenli şekilde yapılması için gelecek yılki fikstürü düzenleme görevini «Elektronik Beyine» vermişler, sigortası atmış.

Son derece doğal bir olay.

Türk futbolu için, ister elektronik, ister mekanik, isterse bionik beyin kullanın, mutlaka kısa devre yapar, sigortası atar.

Kısacası,

Su ile zeytinyağı karışırsa,

Ne bileyim, mevlevi müziğine zurna ile eşlik edilebilirse, Türk futbolu için de «Beyin» kullanarak iş yapabilirsiniz.

ADI GİBİ

Galatasaray'ın Yugoslav futbolcusu Yaşareviç, «Kulübümü seviyorum, bu yıl da İstanbul'da kalacağım» demiş.

İyi, kalsın da yalnız adını değiştirsin Yaşareviç.

Örneğin şöyle:

Yaşa—ye—iç!.

PERHİZDE LAHANA TURŞUSU

Bir gazete haberi. Başlığı şöyle:

«Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu...

Borç gırtlağa kadar, ama milyonlar su gibi akıyor!..»

Bundan doğal ne olabilir ki.

Perhizdeyken lahana turşusu yedin mi öyle olur:

Su gibi akar..

Dış politikada tutarlılık

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

önlemleri almak, öteki devletlerle ilişkilerini ona uygun biçimde düzenlemek, dünyadaki siyasal konumunu hedeflerine göre ayarlamak zorundadır. Bunu yapamazsa tutarsızlığa düşmüş olur. Tutarsız bir dış politikanın sonucu ise hedeflerinden sapmaktır.

Bu verilerden kalkarak, bir hükümetin dış politikasının tutarlı olup olmadığı kolayca saptanabilir. Bu düşünceyi de yine bir örnekle açıklayalım: Ecevit hükümetinin gerek programında gerekse en yetkili ağızlardan ifadesini bulan dış politika hedeflerinin başında, devletlerarası ilişkilerde Helsinki Konferansı'yla başlatılan yumuşama sürecine ve bu yoldan dünya barışına katkıda bulunmak gelmektedir. Hükümet yumuşama politikasının nasıl uygulanacağını da çeşitli vesilelerle kamuoyuna açıklamıştır. Başbakan dış gezilerinde yaptığı konuşmalar, verdiği demeçlerde «Barışın ve yumuşamanın dünyanın bloklaşma sürecinden gitgide uzaklaşmasıyla gerçeklik kazandığını» vurgulamıştır. Ecevit daha da ileri giderek, Türkiye'nin NATO üyeliğine karşın yeni bir savunma kavramı oluşturacağını söylemiş, «Türkiye uluslararası ilişkilerini, bir ittifak sisteminin dar çerçevesi içinde tutamaz» demiştir. Dışişleri Bakanı Ökçün de çeşitli uluslararası toplantılarda yaptığı konuşmalarda Türkiye'nin 'çok yönlü ilişkilere girmek' zorununu duyduğundan ve 'bağlantısız ülkelere açılmak istemi'nden sık sık söz etmiştir. Bütün bu demeçler, güzel sözler ulusal çıkarlara olduğu kadar Türkiye'nin de imzaladığı Helsinki Belgesinin ruh ve anlamına uygundur. Çünkü uluslararası ilişkilerde yumuşama, karşılıklı güven ve işbirliği ancak soğuk savaş döneminin artığı olan askeri paktların ve blokların ortadan kalkmasıyla derinleşip güçlenecek ve barış düzeni geri dönülmez noktaya ulaşabilecektir.

Oysa uygulamada görülen nedir? Bundan tam bir yıl önce NATO Konseyinin Vaşington'da yaptığı doruk toplantısına onur başkanı olarak katılan Türkiye Başbakanı açış konuşmasında «NATO'nun caydırıcılık görevi gittikçe daha çok silahlanarak yerine getirilemez» dedikten sonra, ertesi gün Konseyin NATO'nun askeri gücünü arttırmak üzere onbeş yıl içinde 100 milyar dolar ek harcama yapılması yolundaki kararına da imzasını atmıştır. Bunu izleyen aylarda, zamanın Milli Savunma Bakanı -ki geçen gün CHP Ortak Grubunda ülkemizin NATO'nun «fedai»liği rolünü üstlenmesini eleştirmiştir- katıldığı bir NATO toplantısında AWACS diye anılan uçakların Konya'da üslenmesine Türk Hükümeti adına resmen talip olmuştur. İlk aklımıza gelen bu iki olay dışında Ecevit hükümetinin dış politikasında hedeflerle uygulama arasında uyum sağlayamadığını kanıtlayan daha birçok örneği sıralamak mümkündür.

Buraya kadar Ecevit Hükümetinin dış politikasında görülen tutarsızlıklardan söz ettik. Peki, 1. ve 2. MC hükümetleriyle ondan önceki AP iktidarı döneminde dış politikamız tutarlı mıydı, diye sorulabilir. Adalet Partisi'nin tek başına iktidarı ele aldığı günden 1978 yılı başına dek güdülen dış politika tutarlı sayılabilir çünkü Amerika ve NATO'ya tam bağımlılık diye tanımlanabilecek hedefle o amacı gerçekleştirmek için başvurulan yöntemler arasında temelde tam bir uyum vardır. Zaten emperyalizme göbeğinden bağlı hükümetlerin 'teslimiyet' politikasından başka seçeneği olmadığından, tutarsızlığa düşmeleri pek olanaklı değildir. Yüzeyden bakılınca görülen kimi çelişkiler, tutarsızlıklar da, aslında, emperyalizmin iç çelişkilerinin, çizdiği zigzagların ulusal dış politikalara da yansıyarak onları etkilemesinden kaynaklanır. MC hükümetlerini şaşkına çeviren Amerikan silah ambargosu kararı gibi. Ancak bu çelişkiler de ergeç emperyalizmin çıkarları doğrultusunda çözümlenir.

Bizdeki sağcı partilerin dış politika konusunda içine düştükleri tutarsızlıklar bunlar iktidardan düşüp muhalefete geçince kendini gösterir. Bunun en çarpıcı örneklerini son zamanlarda AP ve MHP liderleri vermiştir. ABD'ye danışılmadan hiçbir dış politika kararı alınamayacağını savunan Türkeş, Ecevit Hükümetine saldırmak için antiemperyalist kisveye bürünmüştür. Demirel'in U-2 ve IMF sorunları vesilesiyle yaptığı çıkışlar ise, iktidarı zamanında ülkenin ekonomisini, maliyesini ve savunmasını Amerikan emperyalizmine entegre etmiş bir sorumlunun ağzına hiç yakışmayan, bundan ötürü de kimseyi içtenliğine inandıramayan eleştirilerdir.

İstanbul Sıkıyönetim Savcısı

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

mişti. Olayla ilgili olarak Yılmaz Yıldırım ve tutuksuz sanıklar Mesut Özten, Süleyman Baş ve Özcan Yılmaz haklarında açılan davanın dünkü duruşmasında askeri savcı savunma avukatlarının 141. maddenin 1 ve 5. fıkralarının Anayasaya aykırılığı konusunda öne sürdükleri iddialar üzerine görüşünü bildirdi:

Askeri savcı, Anayasanın 20. maddesinde düşünce özgürlüğünün kabul edildiğini ve bu özgürlüğüne hiçbir sınırlama getirilmediğini belirtti. «Sırf bir düşünce etrafında biraraya gelinmesi (demokrasi icabı bu düşünce demokrasiye aykırı da olabilir, Anayasanın kabul ettiği içtimai - iktisadi düzenden farklı olabilir) bu düşünce Anayasal düzeni zor yolu ile değiştirmeye, zorla devirmeye yönelik olmadıkça yasaklanamaz, suç haline getirilemez, aksine davranış, belirli bir düşüncenin sahipleri için düşünce özgürlüğünü ortadan kaldırmak demek olacaktır» dedi.

TCK'nun 141/1-5. madde ve fıkralarında cebre dayanmayan bazı dernekleşme eylem ve girişimlerin cezalandırıldığını hatırlatan askeri savcı, zor kullanımı amaçlayan bazı dernekleşmelerin TCK 163 ve 171. maddeleri ile cezalandırıldığını kaydetti, bunların yetersiz bulunması halinde iptalden sonra verilecek süre içinde yasa koyucunun zor kullanımını amaçlayan dernekleşmeleri cezalandıran yeni bir yasa düzenlemesi getirmesinin olanaklı bulunduğunu söyledi.

Askeri savcı, TCK 141/5 maddesinin aynı maddenin 1 ve 23. fıkraları ile 4. fıkrası arasındaki teşekküllere girmede ceza halleri bakımından ayrım gözettiğini bildirdi. TCK 141/5. maddesinin bu ayrım ile Anayasanın 12. maddesinde kabul edilen «eşitlik ilkesini ihlal» ettiğini, bu nedenle Anayasaya aykırı bulunduğunu belirtti. Askeri savcı, daha sonra özetle şu görüşlere yer verdi:

«Marksçı-Leninist veya sosyalist olmamamıza rağmen, sırf sınırsız düşünce özgürlüğü, demokrasi ve çağdaş uygar toplum ve insan hedefine ulaşma amacını gözettiğimizden, ayrıca yasa koyucunun bu kabil eylemleri zor kullanarak gerçekleştirmeyi amaçlayarak dernekleşmeleri ceza yaptırımına bağlayacak yasa değişikliklerini yapacağı inancını taşıdığımızdan TCK 141/1-5. madde ve fıkralarının Anayasaya aykırı bulunduğu savına katılmaktayız.»

«Davada uygulanması istenen kanun maddesi TCK 163. maddesi olsa idi onun hakkında da aynı istemde bulunurduk» diyen askeri savcı, aykırılık konusunda Anayasa Mahkemesi nezdinde gerekli başvuruda bulunulmasını istedi. Mahkeme, askeri savcının ve sanık avukatlarının öne sürdüğü görüşler karşısında kararını açıklamak üzere duruşmayı 31 Temmuz gününe erteledi.

Grevci Soda

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

letmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu ile Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin'e gerekli talimatları verdiği bildirildi.

Toplantıda Ecevit'in konuyla ilgili şimdiye kadar yanlış bilgilenmiş olduğunu belirttiği, grevin çözümlenmesi için ithal müsadesinin kesilmesi de dahil olmak üzere her türlü önlemin alınmasını istediği bildirildi.

Dün saat 11.30'da da bir grup parlamenter ve demokratik kitle örgütü temsilcisi Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Hikmet Çetin'le yaklaşık bir buçuk saat süren bir toplantı yaptı. İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'in de hazır bulunduğu toplantıya CHP'li parlamenterlerden Kemal Anadol, Süleyman Genç, Ferhat Aslantaş, Ertuğrul Günay, Ali Nejat Ölçen ve Veli Yıldız ile soda grevini çözme heyeti olarak Makina Mühendisleri Odası Başkanı Fevzi Şolt, Maden-İş 2. Bölge Temsilcisi Abdullah Yılmaz ve Tek Gıda-İş Ankara Şube Başkanı Alpaslan Bayramgil katıldılar. Toplantıda hükümetin soda grevinin çözümü için alınması planlanan önlemlerin görüşüldüğü öğrenildi. Bir bakanın da soda işçileriyle görüşerek hükümetin işçilerin yanında olduğunu açıklayacağı bildirildi.

Ayrıca toplantıda İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'in işçilere yapılacak ziyaretlerin engellenmiyeceğini belirttiği öğrenildi.

Öte yandan Soda Sanayii Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Şahap Kocatopçu'nun da İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı İsmail Hakkı Birler'le, soda grevinin çözümlenmesi yolunda çalışan parlamenterlerin devre dışı bırakılması için bir görüşme yaptığı öğrenildi. Kocatopçu'nun parlamenterlerin etkinliklerinin kırılması için adam satın alma dahil her türlü yöntemin kullanılmasını istediği bildiriliyor.

CHP'li parlamenterlerin Ecevit'le yaptıkları görüşmede Soda Sanayii Anonim Şirketinin müdürünün değiştirilmesini istedikleri bildirildi. Parlamenterlerin AP Zonguldak eski milletvekili Kemal Sungur'un Genel Müdürlük görevinde kaldığı sürece sorunun çözülemiyeceğini belirttikleri öğrenildi.

TÖB-DER Genel Sekreteri Kemal Uzun da dün bir açıklama yaparak eğitim-öğretim emekçilerinin soda işçilerinin haklı mücadelesini desteklediklerini, söyledi ve bu mücadelenin başarıya ulaşacağına olan inancını belirtti. Açıklamada özetle şu görüşlere yer verildi:

«Soda işçileri, haklı isteklerde bulunan bütün emekçi halk kesimlerinde olduğu gibi baskılara maruz kalmaktadırlar. Egemen sınıf temsilcilerinin «gerçekçi çıkış yollarının» emekçi halk güçlerini zor ve terörle baskı altına almak, açlığa mahkûm etmek, işten çıkarmak olduğu da böylece açıkça ortaya çıkmıştır. «Üreten biz yönetende biz olacağız» diyen ve faşizme karşı mücadelenin gerekliliğini bir kez daha hem kendileri kavrayıp, hem de Türkiye halkına öğreten soda emekçilerinin haklı mücadelesi engellenemez.

Soda işçilerinin önündeki engeller kaldırılmalıdır. Türkiye eğitim - öğretim emekçileri işçi sınıfının haklı devrimci - demokratik mücadelesinde üzerine düşen görevleri yerine getirecektir.»

SSK Genel

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Sekreteri Avni Çarsancaklı, Türk - İş Yapı Kooperatiflerinde çeşitli yolsuzluklar olduğunu öne sürdü ve bu konularda basında çeşitli iddiaların yeraldığını ifade etti.

Çarsancaklı konuşmasında ayrıca, Genel Kurul üyelerine dağıtılan «Genel Kurula katılacakların yerleşme şeması»nda, SSK yazısındaki «S» harflerinin oraga benzediğini iddia etti. Bunun kasıtlı şekilde yapıldığını öne süren Çarsancaklı konuşmasında, SSK'nın hesaplarında şüpheli durumlar olduğunu da iddia ederek, hesapların mahkemeye intikal ettirilmesi gerektiğini savundu.

Çarsancaklı'nın konuşmasından sonra, oturumu yönetmekte olan Divan Başkanı Halil Tunç, SSK yazısındaki «S» harflerinin oraga benzetmenin «Öküz altında buzağı aramak» olduğunu söyledi ve «Şimdi yalnız orağı değil, çekiciyle beraber hergün televizyonlar ve basında izliyoruz. Burda bu gibi meseleleri konuşmak, Genel Kurul'un itibarını zedeler» dedi.

Halil Tunç'un bu sözleri üzerine, görevlilerden Muammer Gür ayağa fırlayarak, bunun «öküz altında buzağı aramak» olmadığını ve «S» harfinin kasıtlı olarak oraga benzetildiğini iddia etti.

Bir harf yüzünden çıkan bu tartışma, Genel Kurul'un öteki üyelerinin uzun süre gülüşmelerine yolaçmıştır.

Muhalefetin

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

milletvekillerinden Enver Akova ve Abdülkerim Zilan muhalefet milletvekilleri ile birlikte yoklamada hazır bulundular. İlk yoklamada AP'den Ahmet Buldanlı, İbrahim Topuz, Ekrem Naci Altunay, Nizamettin Erkmen, ikinci yoklamada ise sadece Nizamettin Erkmen bulunmadı. Her iki yoklamaya da MSP'den sadece Muhiyettin Mutlu gelmedi.

Yazıişleri

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

tilmiş olmasına ve Anayasa Mahkemesinin kararına karşı direnme yolunun bulunmamasına karşı mahkememizin görevsizliğine, dosyanın görevli İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesine gönderilmek üzere C. Savcılığına tevdiine, Yargıtay yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.»

Manisa'da komando terörü sürüyor; bir İKD

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ağır yaraladılar. Öldürülen İKD'li Neşe Gülersoy'un daha önce de komandolar tarafından sürekli olarak tehdit edildiği bildirildi.

DIŞARDAN GETİRİLEN SİLAHLI KOMANDOLAR...

MHP İl Başkanlığından istifa eden Cemil Çöllü'nün dün yapılan cenaze törenine başka illerden çok sayıda komandonun Manisa'ya getirildiği, kentin hertarafında başka illere ait plakalı arabalara rastlandığı bildiriliyor. Manisaya gelen MHP taraftarlarının silahlı oldukları ve Manisa'ya girişlerinde aranmadıkları gelen haberler arasında. İKD üyesi Neşe Gülersoy'un da Çöllü'nün cenaze töreninden sonra öldürülmesi Manisa'ya gelen komandoların aranmadıklarının bir belirtisi olarak gösteriliyor.

Öte yandan Manisa'da üç gün içinde komandoların; üç cinayet işlemelerine, ilerici örgüt ve işyerleri sahipleriyle ilerici yurttaşların gidip geldikleri kahvehanelere saldırılarını sürdürmelerine karşın etkin önlemler alınmadığı, komandoların terör hareketlerinin kentin değişik yerlerine yayılması karşısında gece saat 21.30-05.00 arasında sokağa çıkma yasağı uygulamasına gidildiği bildirildi.

Bu arada öldürülen İKD üyesi Neşe Gülersoy'un cenazesinin bugün kaldırılacağı ve cenaze törenine Manisa ve İzmir'deki demokratik örgüt ve sendikaların yığınsal olarak katılacakları bildirildi. Diğer yandan önceki gün öldürülen Hüsnü Çorlu ile dün öldürülen İKD üyesi Gülersoy'un cenazelerinin birlikte kaldırılması için demokratik örgütlerin Manisa CHP il örgütüne başvurdukları ve CHP Manisa İl Örgütü yöneticilerinin çevre illerdeki CHP örgütlerine birer çağrı göndererek cenaze törenine katılmalarını istediği belirtiliyor.

SAKARYA'DA

Sakarya Kapalı Cezaevinde ilerici siyasi tutukluların önceki akşam bazı isteklerinin yerine getirilmesi için başlattıkları direniş dün sabah sona erdi ve rehin alınan 15 gardiyan serbest bırakıldı. Siyasi tutukluların, başka cezaevlerine nakledilmeleriyle ilgili isteklerinin kabul edilmesiyle eylemlerini sona erdirdikleri bildirildi.

Önceki gece direnişlerini başlatan siyasi tutuklular Sakarya Vali Vekili Coşkun Irvalı ve öteki yetkililerle yaptıkları görüşmelerde İzmit ve öteki bazı cezaevleri ne hemen gönderilmeleri halinde eylemlerini sona erdireceklerini ve rehin gardiyanları serbest bırakacaklarını söylediler. Siyasi mahkumlarla Vilayet ve Emniyet yetkilileri arasında bir anlaşma sağlanamaması üzerine Sakarya Vali Vekili Irvalı Adalet Bakanı Mehmet Can ile bir telefon görüşmesi yaptıktan sonra mahkumların isteklerinin kabul edildiğini açıkladı.

Direnişin bitmesiyle serbest bırakılan gardiyanlar, siyasi tutukluların kendilerine iyi davrandıklarını belirttiler. Siyasi tutuklular istekleri üzerine Burdur, Isparta ve Niğde Cezaevlerine gönderildiler.

ADANA'DA

Motorsikletli iki kişi Hüseyin Adağ adlı ortaokul öğretmenini, dün saat 09.30 sıralarında Karşıyaka İpek Sineması önünde tabancayla vurarak öldürdüler.

Edinilen bilgiye göre, Hüseyin Adağ adlı İstiklâl Ortaokulu matematik öğretmeni, Karşıyaka kışlık İpek Sineması önünden geçerken, henüz kimlikleri belirlenemeyen iki kişinin silahlı saldırısına uğradı. Kalbinden yaralanan öğretmen Hüseyin Adağ, Devlet Hastanesine kaldırılırken yolda öldü.

İlgililer, tabancayla kalbinden vurularak öldürülen öğretmen Hüseyin Adağ'ın sağ görüşü benimsediği,i olayın siyasi yönünün olup olmadığının araştırıldığını bildirdiler.

İSTANBUL'DA

● Beyazıt Ordu Caddesi Rahvand İş Hanının üst katındaki «Cafe Mola»'da 23 Haziran Cumartesi günü meydana gelen patlamada yaralanan Cemalettin Karaaslan öldü.

● DİSK 13. Bölge Temsilciliği binasına kimliği bilinmeyen kişiler tarafından patlayıcı madde atıldı.

Emniyet Nöbetçi Müdürlüğü yetkililerinin verdiği bilgiye göre, dün sabah Mecidiyeköy İkinci Taşocağı Caddesindeki DİSK 13. Bölge Temsilciliği binasına kimliği bilinmeyen kişilerce atılan patlayıcı madde çevrede geniş hasara yolaçtı.

ANKARA'DA

● Siteler Doğantepe Mahallesinde silahlı saldırıya uğrayan biri vergi memuru, iki kişi yaralandı.

Doğantepe Mahallesi Uğur Ekmek Fabrikası önünde saat 21.45 sıralarında kimliği belirlenemiyen kişilerin açtığı ateş sonucu Ulus Vergi Dairesi Müdürlüğü'nde memur Ahmet Mercimekçi ile Veli Özdemir adlı çırak, ayaklarından hafif şekilde yara almışlardır. Yaralılar hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındı.

● Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'na bağlı Gazi Fişek ile Mitas ve Türk Traktör Fabrikalarından çıkan işçiler Mamak - Kayaş tren istasyonunda bir gösteri yaparak sıkıyönetimin kaldırılmasını, faşist saldırıların durdurulmasını, MHP ve ÜGD'nin kapatılmasını istedi.

Maden-İş

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

toplantıda karar vereceğini açıkladı.

Bu arada Yargıtay'ın Ereğli Demir Çelik Fabrikaları'nda Bölge İş Mahkemesi'nin verdiği yetkisizlik kararını bozduğu öğrenildi. Böylelikle dosya yeniden Bölge İş Mahkemesi'ne gidecek, bu mahkemenin verdiği karar geçerli olacak. Yargıtay'ın bu yönde aldığı karar, daha önce Ankara'da MKE işyerlerinde yapılan antidemokratik irade beyanlarının iptal edildiği hatırlanırsa, Ereğli'deki irade beyanının da Yargıtay'ca normal karşılanmadığı şeklinde yorumlanmaktadır. Bilindiği gibi 7 bin işçinin çalıştığı bu işyerinde daha önce antidemokratik koşullarda yapılan irade beyanı sonuçsuz kaldı ve hiçbir sendika yetki alabilecek çoğunluğu elde edemedi.

Boztepe

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

içinde bulunduğu sorunların çözümünü sağlayacak kişi olarak Ecevit görülüyordu. Evet, Ecevit ve CHP tek başına hükümet olamamıştı. Ama CHP'nin programı Türkiye'nin sorunlarının çözümünü sağlayacak temel öğelerle doluydu. Bağımsızların CHP parti programına uygun olarak bakanlık yapmalarını biran için kabul etsek bile hiç olmazsa CHP'li bakanların parti programını uygulamalarını beklememiz hakkımızdı. Ama hiçbiri programına ve seçim meydanlarında verdiğimiz sözlere yaklaşmadılar bile.

Şimdi, ben Kasım ayına kadar bu işin bittiği düşüncesindeyim.

Kasım ayına kadar bekleyeceğim. Kasım ayında yeni bir değerlendirme yapacağım. Ancak değerlendirme sonucu CHP'ye dönme kararı vermeyeceğimi şimdiden söyleyebilirim. Bundan sonra ya yeni bir grup çalışmasına ya da bir parti içinde yer alma çabasına girişebilirim. 27 yıldır muhalefette olan bir CHP tüm militanlarını yitirmiş olan CHP'nin iki seçime kadar 20-25 kişiye düşeceğine inanıyorum.

Türkiye ve

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

melere olumlu etkiler yapması umudu ifade edildi. Türkiye ve Bulgaristan Dışişleri Bakanlarının, Kıbrıs sorununun iki Kıbrıs toplumunun meşru haklarını gözönünde tutan, barışçı, hakkaniyete dayalı ve kalıcı bir çözüme kavuşturulmasından yana olduklarını ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlık, toprak bütünlüğü, egemenlik ve bağlantısızlığına saygı ve bunları sürdürme gereğini belirttikleri basın bildirisinde yer aldı.

Ankara (Politika) — Milliyetçi Hareket Partisi'nin bir haber nedeniyle gazetemiz aleyhine açtığı 100 bin liralık manevi tazminat davası Ankara 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce reddedildi.

Davaya konu olan haberde zamanın İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'nın bir demecine dayanılarak Hamido'nun öldürülmesinde kullanılan bombanın Ankara Nükleer Merkezi'nde MHP'lilerce yapıldığı yazılmaktaydı.

Ecevit

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

rı ile ilgili soruşturmaları önleyen kişilerin bugün hükümet hakkında söz söylemeye hakları yoktur. Bugün muhalefetin 222 rakamına ulaştığı yolundaki haberler doğru değildir. Hükümetin yolsuzluklarla ilgili denetimden kaçması da söz konusu değildir. CHP ve onun kurduğu hükümet soruşturmalar konusunda her çabayı göstermiştir. Soruşturmalar muhalefet tarafından engellenmektedir

Türkiye'nin ekonomik darboğazdan çıkışını kolaylaştıracak kredilerin bir hükümet sorunu yaratılarak kesilmek istendiğini belirten Başbakan Bülent Ecevit, U-2 uçaklarıyla ilgili bir soruya şu yanıtı verdi:

«U-2 konusunda Orgeneral Kenan Evren'in söyledikleriyle benim söyleyeceklerim arasında bir fark yoktur. Ancak Evren'in sözleri ABD basınında yanlış yorumlandı. U-2 uçuşlarıyla yardım arasında bir bağlantı kurulmaya çalışıldı. Biz Türkiye üzerinden yapılacak denetim uçuşlarını Sovyetler Birliğiyle ABD arasındaki bir konu olarak değerlendiriyoruz. ABD'den Türkiye'ye yapılacak yardımla denetim uçuşları arasında bir bağlantı kurmamasını istedik. Onlar da bu isteği kabul etmişlerdi. Ancak bu ikisi birbiriyle ilgiliymiş gibi gösteriliyor. Bu görüşlerin ABD yöneticilerinin görüşleri olmamasını temenni ediyorum.»

Ecevit, erken seçimin ne getireceği konusuna verdiği yanıtta, bunun yararlı olmayacağını belirtti.

Başbakan Bülent Ecevit, bir soru üzerine Bakırköy katliamı sanıklarının mutlaka bulunacağını kaydederek, bu aşamada bir açıklama yapmayı sakıncalı bulduklarını söyledi.

Petrolün varil başına fiyatı 27 dolar oluyor

Cenevre (A.A.) — Cenevre'de devam etmekte olan OPEC toplantısından bir ara çıkan, Suudi Arabistan Petrol Bakanı Zeki Yamani, bazı üretici ülkelerin «uzlaşmaz» bir tutum içine girdiklerini söyledi. Bu ülkelerin, petrol fiyatlarını, varil başına 20-30 dolara çıkarmak ve buna bir de prim eklemek görüşünde olduklarını açıkladı. Yamani, kendilerinin bu durumu «üzüntüyle karşıladıklarını» sözlerine ekledi.

Bu gelişmeler karşısında (OPEC) toplantısının bir çıkmaza girebileceğini ifade eden bakan, ülkesinin bu oranda bir artışı kabul edemeyeceğini ifade etti.

Bir gazetecinin Yamani'ye (OPEC) toplantısında bir anlaşmaya varılamadığı takdirde, geçen toplantıda kararlaştırılmış olan 14.55 dolarlık fiyatın uygulanmaya devam edilip edilmeyeceğini sordu. Yamani bu soruya, toplantının bugünde devam edeceğini ve bir uzlaşmaya varılacağını sandığını belirterek cevap verdi. «Aşırılıklar var. Üzücü olan bu» şeklinde konuştu. Yamani bütün üretici ülkelerin, taban fiyat saptandıktan sonra kalite farkları için ayrı prim alınmasında ısrarlı olduklarını açıklamasına ekledi. Bu primlerin, varil başına 4 dolara kadar çıktığını ifade etti.

Bu durumda iyi kalite petrolün fiyatı 27 dolara kadar çıkmaktadır.

150 kişinin

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Personel Dairesi yetkilileri sınava öncelikle lise mezunlarının alınacağını belirttiler.

Memur kadrosuna dahil olmak için sınava girenler: İşsizliğin giderek korkunç boyutlara ulaştığını, artan hayat pahalılığı karşısında iş seçme konusunda bir şansları olmadığını öne sürerek «İş olsun da nasıl olursa olsun» şeklinde konuştular.

YİTİK

Şebekemi yitirdim. Geçersizdir.

Kazım Kavala
(Po: 1726)

U-2'lere izin verilirse Arap ülkeleri «ekonomik ambargo»

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ceklerini duyurdular. Ancak Araplarla iyi ilişkiler kurulabilmesi için Türkiye'nin dış politikasının belirginleşmesi gerektiğini belirttiler.

Gözlemciler, Arap ülkelerinin Türkiye'nin tüm çabalarına karşın gerekli yakınlığı göstermemesine neden olarak Arap ülkelerinin Türkiye'yi ABD'nin kendileri ile arasında boş bulunan köprü görevi vererek kullanmak istemesi şeklinde yorumlarını göstermektedirler. Arap - İslam ülkelerinin Türkiye'nin kendileri ile daha sıcak ilgi kurma isteklerini ilgi ile karşıladıklarını belirten dış politika gözlemcileri, Türkiye'nin Amerikancı dış politika izlemesi görünümünden açık bir şekilde kurtulması halinde bu tür girişimleri ciddiye alabileceklerini kaydediyorlar. Bildirildiğine göre Arap ülkeleri Türkiye'nin girişimlerini Camp-David ilanetinden sonra artırmış olmasından rahatsızlık duyuyorlar.

Öte yandan dış politika gözlemcileri Türkiye'nin SALT-2 ve U-2'ler konusunda izlediği politikadan ve yaptığı resmi açıklamalardan Arap ülkelerinin şimdilik memnun görünmekte olduğunu bildiriyorlar. Ancak gerek Türkiye'ye yeni füzelerin yerleştirilmesi ve gerekse U-2 uçaklarının Türkiye üzerinden uçuş izninin verilmesi halinde bu tutumun bizzat kendilerinin güvenliğini tehlikeye düşüreceği görüşünde olan Arapların durumdan duydukları endişeleri de gizlemedikleri belirtiliyor. Öğrenildiğine göre Araplar bu endişelerini Türkiye Dışişleri Bakanlığı'na resmen bildirmiş durumdalar.

Arap ülkelerinin Türkiye'yi kesin olarak Amerika ve İsrail politikasının savunucusu olarak görüp ekonomik yaptırım uygulamaya kalkışmaları halinde bu durumun Türkiye politikasını büyük ölçüde etkileyebileceği bildirilmektedir. Bilindiği gibi Türkiye'nin son olarak yaptığı anlaşmalar sonucu bazı dış döviz alma olanakları doğmuş bulunmaktadır. Ancak bu alınacak dövizler genellikle ithalat kredisi olarak kullanılabilecek ve petrole sarfedilemeyecektir. Öte yandan Türkiye, Arap ülkelerinin birçoğu ile petrol alım anlaşmaları yapmış bulunmaktadır. Bu anlaşmalar sayesinde Türkiye döviz bulabildiği takdirde petrolü normal piyasa fiyatından bu ülkelerden sağlayabilecektir. Bu arada Arap ülkeleri Türkiye'den azımsanamayacak ithalat da yapmaktadırlar. Her iki olanağın da ortadan kalkması halinde Türkiye açısından ekonomik açıdan önemli yeni darboğazlar doğabilecektir.

KIBRIS SORUNU

Bu arada Türkiye açısından Arap ülkelerinin önemli bir başka yerinin de Kıbrıs sorunu ile ilgili olduğu belirtilmekte. Bilindiği gibi Türkiye Arap ülkelerinden Kıbrıs politikasını desteklemelerini, ayrıca Havana'da yapılacak olan bağlantısızlar toplantısında Kıbrıs Türk kesimi lideri Rauf Denktaş'ın da hazır bulunmasının sağlanmasını istemektedir.

Soda

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

yıl yöneticileri greve çıkan Petkim - İş üyelerinin işine son verilmesinden sonra fabrikaya Adana, Osmaniye ve İstanbul'dan getirilen silahlı komandoları yerleştirmişlerdi. «İşçi» adı altında işe alınan komandolara hiçbir iş yapmamalarına karşın çok yüksek ücret ödenerek tüm gereksinimleri karşılanmıştı. Petkim - İş yöneticileri Sakar'ın yakalanmasının eli silahlı komandoların işe alındığının açık bir kanıtı olduğunu söylediler.

International

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

daha etkili olduğunun savunulduğu yazıda, Türk hükümetinin ve Temsilciler Meclisi üyelerinin ciddi hatalar yaptıkları kaydedilerek şöyle denildi:

«Türkiye'nin, mali yardıma çok büyük gereksinimi vardır ve güçlü bir Türkiye NATO ve ABD'nin stratejik politikası açısından çok büyük önem taşımaktadır. Türkiye içinde bulunduğu mali güçlükler nedeniyle, büyük siyasal gerginliklerle karşılaşmaktadır.

Fakat Ecevit hükümetini ABD ile Sovyetler Birliği arasında bir çeşit denge kurmaya yönelik yaklaşımı, bir takım tarihsel gerçekleri ve şimdiki durumu dikkate almamaktadır. ABD'nin Türkiye'ye ilk askeri yardımı, Sovyetler Birliğinin boğazlar üzerinde hak iddia ettiği bir dönemde yapılmıştır. Bu çarların İstanbul'u elde etme çabalarının modern bir türüydü. Çok uzun bir süre, Sovyet politikasının temel unsuru bu çeşit bir yaklaşım olmuştur. Şimdi de Kremlin'in bu politikadan vazgeçtiğine ya da vazgeçebileceğine inanmak çok güçtür.

Bu koşullar altında, Sovyet-Müslüman fraksiyonların İran, Pakistan ve Afganistan'a doğru yayıldıkları bir ortamda, Ecevit ve Türkiye'deki anti-Amerikan guruplar çok tehlikeli bir oyun oynamaktadırlar. Kıbrıs ve Türkiye'nin Yunanistan'la uzun süredir devam eden uyuşmazlığı ABD ve NATO askeri desteğini kaybetmenin yaratacağı risklere değmez. Aynı şekilde, Ecevit'in bu tutumu ile kongreden Türkiye'ye daha çok yardım sağlayabileceği söylenemez. Bu tutumun, ABD'deki muhalifler ile birlikte, SALT-2 Anlaşmasının onaylanmaması, ve sonuç savaşın en korkuncunu yeniden yaratma tehlikesini arttırmaktan başka bir sonucu yoktur.

Bu ise, Türkiye, Batı Avrupa ve dünya için kötü olacaktır.

DUYURU

İstanbul Sular İdaresi Genel Müdürlüğünden

Çeşitli Cins ve Miktarlarda Kiremit ve Tuğla Satın Alınacaktır

İdaremiz gereksinimi,

Çeşitli cins ve miktarlarda kiremit, kiremit mahyası, delikli tuğla kapalı fiat teklifi alınmak sureti ile satın alınacaktır.

Tahmini tutar 325.000.—TL., geçici güvence 24.375.—TL.d.r.

Umumi Şartname ve alınacak malzeme listesi İdaremiz Ticaret İşleri Dairesi Müdürlüğünden bedelsiz temin edilebilir.

İhalemize katılmak isteyenlerin verecekleri kapalı teklif zarfına İdaremiz veznesine yatıracakları geçici güvencenin 24.375.—TL.lık makbuzunu da ekleyerek en geç 5.7.1979 Perşembe günü saat 11.00'e kadar Beyoğlu İstiklâl Caddesi 379 no.da İdaremiz Zabıtlar ve Kararlar Bürosu Müdürlüğüne vermeleri gerekmektedir.

İdare ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

(Basın: 16813 — 1662)

Politika

SAVAŞSIZ SOMURUSUZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
● Yazıişleri Müdürü: ... ... Tomer KAYAŞ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290

● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
● İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapanı İş H. K.:5 No: 510 Konak Telefon: 13 69 61
● Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı: ... ... Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
● Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.

● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7 sayfalar (sütun /cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun/cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun/cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 dolar.

Kadın işçiler Edirne'de kreş açılmasını istiyor

Edirne (İSTA) — Edirne Tekstiplik Fabrikasında çalışan kadın işçiler işyerinde bir kreş açılmasını istediler. Edirne Belediye Başkanı Güngör Mazlum'a isteklerini bildiren 200'ün üzerinde kadın işçi çalışma saatlerinde çocuklarını bırakacakları uygun bir yerin bulunmamasının çeşitli sorunlar yarattığını söylediler ve Edirne'de kreş sorununa en kısa zamanda bir çözüm bulunması gerektiğini vurguladılar.

Bildirildiğine göre Tekstiplik Fabrikası işçileri kreş istemlerini daha önce de İKD'nin yerel kreş kampanyasında toplanan imzalarla Belediye Başkanı ve işverene bildirmişlerdi. Ancak işverenin kreş açmaya yanaşmaması üzerine kadın işçiler tekrar Belediye Başkanına başvurarak işyerinde ya da kentin herhangi bir yerinde kreş açılması isteminde bulundular. Belediye Başkanı Güngör Mazlum kadın işçilerle görüşmesinde «Bu bizim belediye olarak tek başımıza altından kalkamayacağımız bir sorun. Valinin, Belediye Reisinin, patronların ve baskı unsuru olarak işyeri sendikasının da bulunacağı bir toplantı yapar; bir kreş derneği açarak bu sorunu halledebiliriz. İsteminizde haklısınız» şeklinde konuştu.

Ankara'da beş bin Polis daha işe alınacak

Ankara (A.A.) — İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yurt çapındaki tüm birimlerinde görevlendirilmek üzere beş bin yeni polis memurunun daha işe alınacağını açıkladı.

İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, alınacak olan yeni polis memurlarının pratiğe dönük olarak eğitilecek lerini bildirdi, polis okullarının büyük merkezler yerine Anadolu'ya dağıtılması yoluna gidileceğini ve polis memuru adaylarının okul devrelerinde bulundukları yerlerde hazır polis kuvveti durumunda olacaklarını ve önemli günlerde göreve çıkarak, aynı zamanda stajlarını da yapacaklarını söyledi.

Polis yetkisini artıran yasaya değinen İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, daha sonra şunları söyledi:

«Arama konusunda şu ana kadar yapılan uygulamaların çoğu yasal alışkanlıklarla yapılıyordu. Diyelim ki bir yerde toplantı var. Toplantıya gelenlerin hepsini arayalım mı aramayalım mı? Yasalarda bunun tam bir açıklaması yoktur. Kişilerin evini, üzerini, işyerini, arabasını aramak için hakim kararı gerekiyor. İdari kararla aramayı nereye kadar yapabiliriz? Özellikle şiddet eylemlerinin söz konusu olduğu zamanlarda bu yetkimizi genişletebilir miyiz? Bunlar yasa tasarısında yer almıştır.»

Profesörlere 600 doçentlere 400 gösterge uygulayan yasa yürürlüğe girdi

Ankara (A.A.) — Üniversite Personel Yasası'nda değişiklik yaparak profesörlere 600 gösterge uygulanmasına ilişkin yasa Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

1765 sayılı Üniversite Personel Yasası'nda değişiklik yaparak profesörlere 600, doçentlere 400, doktora yapmış öğretim yardımcılarına ve tıpta uzmanlık yetkisini almış olan asistanlara 300, diğer öğretim yardımcılarına 200 gösterge üstü uygulanması öngörüyor.

Yasa, 23 Şubat 1979 tarihinden geçerli olmak üzere dün yürürlüğe girdi.

Özel sektör, sorunlarına hâlâ çözüm bulunamadığını savundu

İşverenler meclisin tatile girmesini sakıncalı buldu

● TİCARET VE SANAYİ ODALARI İLE TİCARET BORSALARI BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET YAZAR, ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİ BAŞKANI SAADETTİN KARACABEY, İŞVERENLER SENDİKASI KONFEDERASYONU BAŞKANI HALİT NARİN, İŞ ADAMLARI VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ BAŞKANI FEYYAZ BERKER VE TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLAR KONFEDERASYONU BAŞKANI HÜSAMETTİN TİYENŞAN DÜN ORTAK AÇIKLAMA YAPTI

Ankara (Politika) — İşverenler hür teşebbüs mensuplarının endişelerinin arttığını belirterek, Meclislerin tatile girmesini erken ve sakıncalı bulduklarını açıkladılar.

Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsaları Birliği Başkanı Mehmet Yazar, Ziraat Odaları Birliği Başkanı Saadettin Karacabey, İşverenler Sendikası Konfederasyonu Başkanı Halit Narin, İşadamları ve Sanayiciler Derneği Başkanı Feyyaz Berker ve Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu Başkanı Hüsamettin Tiyenşan tarafından dün yapılan açıklamada, «Hür Teşebbüs Konseyi'ni oluşturan beş kuruluşun önceki gün Ankara'da toplanarak ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal durumun değerlendirildiği hatırlatılarak, özetle şöyle denildi:

«Ülkemizin mevcut insan gücü ve ekonomik potansiyeline rağmen giderek büyüyen sorunlarına halen bir çözüm getirilememiş olması hür teşebbüs mensuplarının endişelerini artırmaktadır.

Giderek hızlanan enflasyon, tehlikeli boyutlara ulaşan işsizlik, tırmanmaya devam eden anarşi, her geçen gün azalan üretim, yoğunlaşan siyasal istikrarsızlık ve Meclis gündeminde bekleyen bazı hayati önemdeki yasa tasarılarına rağmen, Parlamentomuzun tatile girmesini erken ve sakıncalı buluyoruz.»

Tanzim Satış Mağazalarını TANSA işletecek

Ankara (AA) — Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir, Ankara Belediyesince açılan, ancak mal olmadığı gerekçesiyle kullanılamayan tanzim satış mağazalarının Ankara Belediyesi'nden alınarak, TANSA tarafından işletileceğini söyledi.

Özdemir, Ankara Belediyesi'nin tanzid satış mağazalarını önce «mal yok» diye açmadığını, şimdi ise «mal yok» diye işletmediğini belirterek, «Ankara Belediyesi tanzim satış mağazalarını kullanmaya iştahlı değildir, taraf değildir. Diğer konulardaki başarısızlığını bu konuda da göstermiştir» dedi.

Yerel Yönetim Bakanı Özdemir, Belediye yetkililerince bir gazeteye yapılan açıklamada, TANSA'nın Ankara'da kooperatiflere ve Orta Anadolu Belediyeler Birliğine üye iller dışındaki illere de mal verdiğini iddia ettiklerini belirterek, «Çelişkiye burada düşüyorlar. TANSA'nın bu kadar malı var da, Ankara Belediyesine gelince mi mal bulamıyor? Biz mal dağıtımında Ankara Belediyesine öncelik tanıyoruz. Ancak, Ankara Belediyesi diğer hizmetlerinde olduğu gibi bunu da beceremiyor» şeklinde konuştu.

ÖZETLE

Bir işçi işkazasında ağır yaralandı

EKİ Amasra bölgesinde meydana gelen iş kazasında Tayfun Erol adlı işçi ağır yaralandı. Ocakta sondajcı olarak çalışan Erol, büyük taşların düşmesiyle belinden yaralandı ve ambulansla Zonguldak Sosyal Sigortalar Hastanesi'ne kaldırıldı. İlerici Gençler Derneği Bartın Şubesi Başkanı da olan Tayfun Erol'un yaralanması olayının üzerine bir grup işçi cangüvenliğinin sağlanmasını istediler.

Konyada öğretim üyelerine saldırılıyor

TÜM Üniversite, Akademi ve Yüksek Okul Asistanları Birliği (TÜMAS) ve TMMOB Mimarlar Odası ortak bir açıklama yaparak Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde öğretim üyelerine karşı tertiplenen saldırıların yoğunlaştığını belirttiler. İki kuruluş tarafından Ankara'da yapılan açıklamada Mimarlar Odası ve TÜMAS üyesi olan KDMMA öğretim görevlisi Ünal Öktur'un arabasının bombalandığı bildiri...

'Sendikal Haklar İçin Eylem Forumu' yapılıyor

İNŞAAT Mühendisleri Odası İzmir'de 30 Haziran tarihinde «Sendkal Haklar İçin Eylem Forumu» düzenleyeceği bildirildi. İMO tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: «TMMOB'nin alacağı eylem kararlarının hayata geçirilmesi doğrultusunda üzerine düşeni yerine getirecek olan Odamız, geçtiğimiz günlerde İzmir Şubesi'ne bağlı tüm temsilciliklerde toplantılar düzenlemiş, bu toplantılarda, sendikal haklarımızın alınması Bayındırlık Bakanlığı'nca hazırlanan «Tektik Personel Tazminat Yasa Tasarısı» serbest çalışan üyelerimizin sorunları tartışılmış, görüş ve öneriler tesbit edilmiştir. Bu görüş ve öneriler 30 Haziran'da İzmir'de yapılacak «Sendikal Haklar İçin Eylem Forumu»nda gündeme getirilecek ve kamuoyuna duyurulacaktır.»

"Orman Artıklarını Değerlendirme" tesisleri Bolu'da hizmete açılıyor

Ankara (ANKA) — İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu, 30 Haziran Cumartesi günü Bolu Mengen'deki Gentaş'ın «Orman Artıklarını Değerlendirme» Tesislerini hizmete açacak. Yurt dışında çalışan işçilerin kurdukları en büyük şirketlerden biri olan Gentaş (Genel Metal Sanayii ve Ticaret A.Ş.) tarafından gerçekleştirilen fabrikada, orman artıkları, odun ve odunsu maddeler işlenerek, yılda toplam 5 bin 600 ton inşaat sektöründe kullanılacak ahşap profiller ile masa, sandalya ve okul sırası üretilecek.

Mengen'de 59 bin 090 metrekarelik bir alan üzerinde kurulan tesislerin yatırım maliyeti 377 milyon lirayı buldu. Fabrikada, bu alanda dünyaca ünlü Federal Alman «Werzalit» şirketi lisansı ile üretim yapılacak. Fabrikanın montajında ise, yine Werzalit fabrikasında 1 yıl süreyle eğitilen 17 eleman ile 4 Alman montörün görevlendirildiği bildirildi. Fabrikada 150 işçi çalışacak.

Toplam sermayesi 150 milyon lira olan Gentaş'ın sermayesinin yüzde 10'u Türkiye Sınai Bankası'na, yüzde 10'u Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası'na (DESİYAP) yüzde 10'u da Sümerbank'a ait bulunuyor. Mengen Belediyesi ise, 140 hisse ile şirkete ortak durumda. 6 bin dolaylarında ortağı bulunan Gentaş'ın üyelerinin 400'ünü de yurt dışında çalışan işçiler meydana getiriyorlar.

«Gazeteci Bülent Dikmener Haber Ödülü» kondu

İstanbul (A.A.) — Cumhuriyet Gazetesi'nin genç yaşta ölen Yazıişleri Müdürü Bülent Dikmener'in adını ve anısını yaşatmak amacıyla bir «Haber Ödülü» konuldu.

Ödül, her yıl, gazetecilik yönünden en başarılı haber yazana verilecek. Ödüle aday olmak için hiçbir koşul getirilmedi. Haberin belirlenen tarihler arasında günlük bir gazete yazarının imzasıyla yayımlanmış olması yeterli sayılıyor. Buna göre, yarışmaya katılmak isteyen haber yazarı, doğrudan başvurabilecek, ya da «Ödül Komitesi» üyelerinden biri tarafından aday gösterilebilecek. Başvurular «Bülent Dikmener Ödülü - PK. 246 İstanbul» adresine yapılacak.

Her yıl haber dalında birinciliği kazanan gazeteciye 20 bin lira, bu ödülün anlam ve değerini yansıtan bir belge verilecek. Bülent Dikmener'in ölüm günü olan 27 Nisan, her yıl ödülün verileceği tarih olarak saptandı. Her yıl 1 Nisan - 31 Mart tarihleri arasında yayımlanmış olan haberler yarışmaya girecek. Bu tarihler, yalnız bu yıl için 23 Nisan - 31 Mart olarak belirlendi.

Yarışmanın seçici kurulu bu ödülü koyan kurul üyeleri arasında yalnız o yıl için seçilecek beş kişiden oluşacak.

TRT - 1

09.02 Halk Müziğine Gönül Verenler
09.20 Çocuklar İçin
10.01 Arkası Yarın
13.00 Haberler
14.32 Birike Birike
15.01 Yaşayan Hukuk
18.16 Laf Lafı Açar
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.15 Sılaya Dönüş
21.02 Radyo Tiyatrosu
23.00 Haberler

TRT - 2

09.00 Olayların İçinden
10.00 Ünlü Türk Besteciler
10.30 Yaşayan Ekonomi
11.40 Sılaya Dönüş
13.00 Haberler
13.30 Olayların Ardından
16.20 Arkası Yarın
18.30 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı
21.00 Çevre Sorunları
23.30 Haberler

TRT - 3

07.02 Güne Başlarken
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
16.00 Müzik Dünyasından
17.06 Sizler İçin
19.00 Bir Konser
20.30 Caz Konseri
21.00 Büyük Eserler
22.06 Gecenin Getirdikleri

TRT TV Program·Haber·Eleştiri

Biz olsak ne derdik?

«Şiddet» açıkoturumunu şiddetle eleştiriyoruz

Önceki gece televizyonda «Şiddet» konulu bir açıkoturum, daha doğrusu söyleşi yapıldı. Televizyonun çok önemli konuları sade suya tirit haline getirme yeteneğini bilenler, şiddet açıkoturumunun yalınkatlığı, sorunun temeline inmemesi ve her telden çalıp hiç birşey söylemeyen bir vakit doldurmaya dönüşmesi karşısında pek şaşmadılar. Bu türden söyleşilerde çok konuşmakla eleştirilen Emre Kongar, bu defa az konuştu. Ama onun az konuşması, söyleşiye katılan gazeteci Çetin Altan ve öğretim üyesi Cavat Geray'ın kendilerine kalan zamanı değerlendirebilmeleri ve şiddet olayını aydınlatabilmeleri sonucunu vermedi.

Konuşmacılar, «şiddet» olayını Türkiye koşullarından tümüyle soyutladılar. Oysa açıkoturumun konusu Türkiye'de şiddet'ti. Türkiye'de şiddet olayını da yine, konuşmacılar ve yönetici, bir gençlik olayına indirgediler. Hatta, zaman zaman bunun tersini söylemeye çalışan Çetin Altan bile, eninde sonunda şiddet olayının temeline inebilmekten çok uzak kaldı. Buna karşılık, söyleşinin arasında gösterilen kısa filmde şiddet olaylarıyla ilgili görüşlerine başvurulan gençlerin, halktan kişilerin çoğu, «şiddet»i tanımlamak ve nedenlerine inmekte daha başarılı ve tutarlı oldular. Bunların çoğu şiddeti, sınıf çatışmasına, sömürüye, egemen güçlere, emperyalist odaklara bağlayabiliyorlardı. Belki bunu çok iyi ifade edemediler, belki konuşmaları yarıda kesildi ama, şiddetin özünü konuşmacılardan daha köklü kavradıkları ortadaydı.

Konuşmacılar belki de şiddetin nedenini, sonuçlarını, nerelerden kaynaklandığını çok iyi biliyorlardı da, bir gizli sansür yüzünden açıklayamadılar. Ancak, bu olasılık biraz fazla iyimser görünüyor. Çünkü bu konuda ipucu bile vermediler.

Peki, biz olsak ne derdik?

Şiddet olayları, günümüz Türkiye'sinde bir öğrenci olayı veya sağ sol çatışması değildir. Gençlerin sıkıntılarından kaynaklanan bir tepki değildir. Şiddet olayının kökeninde ve yaygınlaşmasında, konuşmacılardan bir tekinin bile ağzından duyulmayan «faşist terör» ve tırmanış, faşizm özlemcisi odakların plan ve saldırıları vardır. Bugün Türkiye'de şiddet, gençlik olaylarının boyutlarını çoktan aşmış durumdadır ve konuşmacıların asla değinmedikleri, ama arada görüşlerine başvurulan halktan kişilerin çoğunluğunun ifade ettiği gibi, Türkiye'de sınıf çatışmasının, sınıf çelişkilerinin keskinleşmesinin bir yan ürünüdür.

Türkiye'de şiddetin anası faşizmdir, faşist odaklardır, onların arkasındaki yerli, yabancı güçlerdir. Bu şiddet planlıdır, korunmaktadır. Bir Kahramanmaraş olayını hatırlamak yeterlidir bu yargıyı pekiştirmek için. Buna karşılık sağdan kaynaklanan faşist şiddet, ister istemez kendisine cevap olarak bir başka şiddeti doğurmaktadır. Yer yer, faşist saldırılara karşı meşru müdafaa durumunda da aynı yöntemlere başvurulduğu olmaktadır. Bir de, sol adına ortaya çıkan, ama aslında CIA veya polis güdümlü örgütler vardır ki, bunların amacı Türkiye'de sürekli kargaşa ortamı yaratarak emperyalist müdahale ve faşist planlara ortam hazırlamaktır. Bunlar da şiddetin öteki yanını tamamlamaktadırlar. Bunların tümünün temelinde ise, kuşkusuz egemen güçlerin planları, varlık ve iktidarlarını koruma kaygıları, kısaca sınıf çatışması ve o sınıf çatışmasında emekçi sınıflara karşı düşmanlık yatmaktadır.

TELEVİZYON PROGRAMI

18.30 HABERLER

18.35 Sinbat'ın Serüvenleri

Çizgi dizi filmin ALAADDİN'in ÜLKESİ adlı 42. bölümü yayınlanacak. Sinbad ve arkadaşları, Alaaddin'in eskiden kralı olduğu ülkeye gelirler. Ama ülkenin yeni kralı çok zalimdir ve tacını yitirdiği için de halkına acı çektirmektedir.

19.00 Çocuklarla Müzik

19.30 Fasıl

20.00 Orman Yangınları

Programda, ağaç ve ormanın insan yaşamındaki önemi ve yeri vurgulanacak. Ülkemizin orman varlığı hakkında bilgi verildikten sonra, ormanların tükenmesine, yok olmasına yol açan orman yangınları anlatılıyor ve yangınların nedenleri üzerinde duruluyor. Ayrıca, konuyla ilgili olarak yangın bölgelerinde köylülerle ve Orman Bakanlığı yetkilileriyle yapılan röportajlar programda yer alacak. Programı Halil Eroğlu hazırladı.

20.30 HABERLER

21.15 Beş Dakika

Dizi programın ALAMANCI ŞÜKRÜ adlı bölümü yayınlanacak. Kırsal kesimden Beş Dakika'ya gelen mektuplar içerisinde, yurt dışında çalışan kimi eş ve yakınlarla ilgili yakınmalar giderek artıyor. Bu küçük oyunda, bu yakınma konularından birkaçı birleştirilerek sunuluyor. Oynayanlar: İhsan Sanıvar, Savaş Yurttaş, Şükrü Üstün, Teoman Özer ve Metin Bilgin. Yapı: Y. Tarakçıoğlu, Yön: A. Karapars.

21.20 Ne Olur Ne Olmaz

22.00 Aşk Gemisi

Dizi filmin BÜYÜK ALIŞVERİŞ adlı 24. bölümü yayınlanacak. Karısına «iş gezisine çıkıyorum» diyen ve bu geziden istediği sonucu alamayan Lee, kararsızlık içindedir. Japon işadamının danışmanı olan ve Ruth'dan fabrikayı satın almaya çalışan Ken, başarılı olamaz ve Yamashiro, Ken'i işten atar. Gopher, Vanessa'nın etkisinde kalarak Kaptan'a karşı gelir ve işinden olur.

22.45 HABERLER

TV ilgilileri programların beğenilip beğenilmediğini nasıl anlıyorlar

Hangi programın daha çok izlendiğini, izleyicileri nasıl etkilediğini televizyon yetkilileri bilmek durumundadırlar değil mi? Bunu nasıl ölçebilirler? Programların hangisinin beğenilip beğenilmediği konusunda izleyicilerin görüşlerine başvurulabilir. Basında çıkan okuyucu mektupları, eleştiriler ölçü alınabilir. Bu işin uzmanları, konuyla ilgili araştırmalarda bulunabilirler.

Bizim televizyonumuzun ilgilileri ise, yukarda söylediklerimizle pek uğraşamıyorlar. Ama programlardan hangisinin tutulup tutulmadığını da merak ediyorlar. Bunu nasıl öğrenecekler? Kolayı var: TEK bu konuda onların en önemli yardımcısıymış. TEK, bir araştırma ya da istatistik kurumu değil. Sadece elektrik kurumu. Elektrik tüketiminin miktarına göre, televizyonun hangi saatlerde izlendiğini çıkarıyor bizim ilgililerimiz. Bu gerçeği de, Televizyon Daire Başkanı Yılmaz Dağdeviren, önceki gün düzenlediği basın toplantısında açıkladı ve elektriğin en çok «TV de Yerli Sinema» yayınlandığı sırada harcandığını tesbit ettiklerini söyledi. Dağdeviren, bu tespitten kalkarak şöyle devam etti:

«Bu duruma göre televizyonda en çok izlenen programın başında Türk Sineması geliyor. Bu da gösteriyor ki, basında çıkan bir takım haberler yanıltıcı olabiliyor.